

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ
ΚΑΘΕ
ΚΥΡΙΑΚΗΝ
ΣΥΝΔΡΟΜΗ
ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΔΡ. 10
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ Φ. Χρ. 10
 Τιμή Φύλλου
10 λεπτά 10

ΕΤΟΣ Α' | ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 24 Αυγούστου 1903 | ΓΡΑΦΕΙΑ : Όδός Οικονόμου αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 557

ΠΩΣ ΜΑΣ ΚΡΙΝΟΥΝ
ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΛΗ

Φίλτατε «Νουμά»

Από την πορεία, που φαίνεται ότι κρατεί, ενθαρρύνω να σου γράψω λίγες λέξεις τις οποίες ελπίζω ότι θα φιλοξενήσεις

Ως πατριώτης και εγώ, ως πατριώτης και σύ, θα συναντηθώμεν υποθέτω εις μίαν και την αυτήν ιδέαν, εις ένα και τον αυτόν πόθον. Όχι βεβαίως πως να πάρωμεν εκείνα τα όποια είχουμεν και έχομεν, άλλα πως να διακηρύσωμεν ότι μεις είμαστε και προπάντων μίαν υποφερτήν αξιοπρέπειαν, όσον μάς επιτρέπουν αι μικραί μας δυνάμεις.

Και αι δυνάμεις μας αυτές σε βεβαιώ ότι δεν είναι τόσο μικραί όσον φαίνονται. Ο Έλληνας έχει δυνάμιν σπουδαιοτάτην, όταν αποφασίση να την συναισθανθή πρώτα πρώτα ο ίδιος.

Σεις οι έν Αθήνας δεν γνωρίζετε καθόλου την αληθή θέσιν των πραγμάτων, και τα φαντάζεσθε πάντοτε διαφορετικά, πάντοτε δε κατωτέρω της αληθούς των αξίας.

Διά τούτο, με την ιδέαν σας αυτήν δεν κάμνετε τίποτε άλλο, παρά να καταστρέφετε και το ιδιόν μας, εδω το γόητρον, και να μάς παρουσιάζετε ως άστεικς υπάρχεις εις τα μάτια όλων εκείνων, οι οποίοι έπρεπε να μάς βλέπουν πάντοτε διαφορετικωτέρους, προς το κοινόν όφελος και των έσω και των έξω Ελλήνων.

Είνα αδύνατον να σου περιγράψω, εινα δε αδύνατον επίσης να έννοήσης και σύ, καθό Έλλην ζών έν Αθήνας, ποίαν έντύπωσιν μάς κάμνουν εδω κι είδήσεις σας και αυτά αι έφημερίδες σας.

Ήκουσα κάποιον συνάδελφόν σας να λέγη, ότι έν υπάρχει περίστασις εις την ιστορίαν, κατά την οποίαν η Τουρκία έδειχθη άσπονδιωτέρα έχθρά της Ελλάδος, εινα αυτή που επέτρεψε την κυκλοφορίαν των Αθηναϊκών έφημερίδων έλευθέρως.

Και μά τον Θεόν, είχε δίκαιον. Σεις αυτόν έχετε χάση την συνείδησιν της σημασίας των λόγων και των λέξεων. Ως προς τούτο ήμεις τουλάχιστον εδω είμεθα εις πολύ σωφρονεστέραν μοίραν, διότι επί τέλους δεν μάς επιτρέπεται να λέγωμεν και να γράφομεν ό,τι θέλομεν. Και αν υπάρχει πε-

ρίστασις μάλιστα, κατά την οποίαν η αυστηρά λογοκρισία εινα ευεργετική, εινα βέβαια αυτή.

Ήρπει να έλθετε εδω, να καθήσετε, να υποδουλωθήτε εις τις συνθήκας της εδω ζωής, και ένω περιμένετε ν' απολαύσετε με κάθε ταχυδρομείον την ευεργετικότητα του λόγου του έλευθέρου, να εύρισθεσθε αίρνης ένώπιον χαρτίων άμβώνων, οι οποίοι ονομάζονται Αθηναϊκά έφημερίδες, και ν' άκούετε άναριθμήτους και καταστρεπτικας μωρολογίας και αληναφήματα.

Η Μακεδονία, φίλτατε «Νουμά», καίεται άπ' άκρου εις άκρον η Ρωσία υπό το Βουλγαρικόν προσωπίον έκπληροί τα χριστιανικά της καθήκοντα, όπως ο περίφημος εκείνος Τάσος Ίβάν, ο οποίος με την μίαν χείρα προσκύβει και με την άλλην έκκαμνε νεύμα εις τους δημίους του να φρονέσουν τους νομιζομένους έχθρούς του!

Όλα λοιπόν κιάονται εις την Μακεδονίαν, άλλ' εις την Ελλάδα δεν καίεται ούτε καρφί.

Όταν αναγινώσκωμεν τί φρονούν οι Αττικάρχει περί των έκλογών, μου φαίνεται ότι διαβάζω τον Αθήναϊον, ο οποίος περιγράφει τα χάλια των Αθηναίων ότι ο Φίλιππος ήπειλει να τους υποδουλώση εις την φιλοδοξίαν του. Και τότε υπήρξε τουλάχιστον ένας Δημοσθένης, τώρα δυστυχώς ούτε Δημοσθένης πλέον υπάρχει ένας υπήρχε αλλά κ' εκείνον τον έφρόνευσεν η βάρβαρος μοίρα της Ελλάδος· ο Δημοσθένης... ο Μπουρδούσης.

Παύτατε, παύτατε δι' όνομα του Θεού την πολιτείαν αυτήν. Μας περιπαίζουν οι Τούρκοι, και έν όλω των τῶ δικαίω.

Οι έγκληματικοί άπολογισμοί, που δημοσιεύουν οι συνάδελφοί σας, φιλοτιμούμενοι ποίος να υπερέθην τον άλλον εις την φρικαλεότητα των λεπτομερειών, σε βεβαιώ ότι δεν έποικοδομοῦσι τίποτε και δεν μάς ενθαρρύνουν και ήμάς τους ραγιαδες εδω, ούτε μάς διδάσκουν, ούτε μάς εξαίρουν τα φρονήματα.

Εξ ένατίας μάλιστα μάς αποθαρρύνουν, μάς άπογοητεύουν και μάς έξουθενώνουν άπέναντι όλων των ξένων.

Ένα δε ακόμη έλειπε να κάμετε, και το έκάματε και αυτό, με όλην την μεγαλοπρέπειαν.

Η άναφορά των διευθυντών των έφημερίδων προς την Α. Μεγαλειότητα του Σουλτάνου, διά της οποίας καταθέτουν προ των ποδών του θρό-

νου του τις ίκεσίας των, όπως επιτραπή η κυκλοφορία των φύλλων των και εις τις Έπαρχιας!

Και όλος αυτός ο έξευτελισμός διατί;

Είμαι αρκετά καλά μπακτεμένος εις τα δημοσιογραφικά των Αθηνών, ώστε να γνωρίζω ότι το Πρακτορείον των Έφημερίδων διά τα έν Τουρκία πωλούμενα φύλλα πληρώνει 3 1/4 λεπτά και έξεύρετε πόσον πωλούνται εδω: 50 λεπτά, 70 λεπτά, πολλάκι: δε και 1 δραχμήν έκαστον φύλλον!

Τ' άκούτε;

Τι κερδίζετε λοιπόν σεις διά της πωλήσεως 1000 φύλλων ότκι πληρώσεσθε δι' αυτά 30 δραχμάς το δε Πρακτορείον κερδίζει 500--1000 δραχμάς άπο έκαστον Ταχυδρομείον;

Φέροστε ακόμη την αναλογίαν όσον θέλετε με κροτέραν και θα είδητε, ότι τον έξευτελισμόν σας να υποβάλετε άναφοράν τόσον χαμερπή και ταπεινήν, τον έπληρώσατε τόσο άκριβιά.

Και κατόπιν επιτίθεσθε δι' ύβρεων κατά των εδω φύλλων, τα όποια δεν εινα υποτεταγμένα και δουλα των πρακτορείων και των πωλητών των, τα όποια γνωρίζουν πως να πολιτεύονται αξιοπρεπώς και πως να τηρούν το γόητρον του Έθνισμού.

Δι' όνομα του Θεού, φίλε «Νουμά», όσον και αν ή φωνή σου εινα αδύνατος, ύψιστέ την τουλάχιστον διά την ιστορίαν, και δώσε ποῶτος το σύνθημα του συνετισμού.

Εγώ δεν θα παύω να επισκοπώ τα εδω και να σου γράφω έκάστοτε, έν και σύ δεν συγυλιέσαι εις το αυτό βορβορώδες έδαφος, του όποιου μάς στέλλονται με κάθε ταχυδρομείον τα πιτσιλίσματα με αξιοσιν πολυτίμων άδαχμάντων.

Έν τῶ επανιδείν

Κων)πολις 19 Αυγούστου 1903

Ο ΡΑΓΙΑΣ

ΟΥΛΑΝΔ

Ό μικρίος Θάνατος

Είχα πεθάνει
 Στόν έρωτά σου.
 Κ' ήμουν θαμμένος
 Στην άγκαλιά σου
 Μά σύ μ' άνάστειδες
 Με τα φίλιά σου
 Κ' είδα τα σιράνια
 Στα βλέμματά σου.

A. M.

ΑΕΡΟΛΙΘΟΙ

7

«Καί ἐν τούτοις κύριε θετικῆ, οὐδὲν θετικὸν μᾶς εἶ-
 πες περὶ Ρωμαίων» μού σφουρίζει τὸ εἶδος τῆς Ἀνησυχίας.
 Νὰ μὴ ἤσυχάζω εἰς τὸν αἰῶνα ἐν δὲν εἶπω κατὶ, ἔστι
 καὶ πολὺ πολὺ εἰδικόν. Δύο χαρακτηριστικὰ ἀνεκδότα.
 Βεβαίως ἡ πολιτικὴ διαφορά, ἡ στρατιωτικὴ μας ἀνυ-
 παρξία, τὸ ἀσύγκριτον τῶν Τουρκικῶν καὶ Ἑλληνικῶν δυ-
 νάμων, εἶναι οἱ παράγοντες τοῦ 1897.

Ἄλλὰ τί ἔχῃ εἶπες ὅταν ἀκούσης, ὅτι ἑκατὸν στρατιω-
 ται μας λιποτακτοῦντες ἐξηγουκράτουζαζον μίαν χαρρυγὴν
 ἀνα τὸ ἑλληνικὸν στρατοπέδον Φαρσάλων ὑπὲρ τῆς λαμπ-
 ρῆς αὐτῆς ἰδέας: ὅτι ἕνας λόγος μας πετᾷ τὰ καπέλλα
 τοῦ ἀπὸ ἐνθουσιασμοῦ ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τοῦ ἔθρου εἰς
 Δομοκὸν καὶ μετ' ὀλίγας ὥρας πετᾷ τὰ ὄπλα του καὶ
 φεύγει: ὅτι ἕνας σταυραστὸς τῆς Ἑθνικῆς Ἐταιρείας ζη-
 τεῖ μόνον διακοσίους ἄνδρας διὰ νὰ διώξῃ τοὺς Τούρκους
 ἀπὸ τῆς Φαρσαλῆς, τὰ ὅποια κατέλαβον πολεμήσαντες μὲ
 πολλὰς χιλιάδας ἑλλήνων. καὶ ὅτι γύρω οἱ ἴδιοι οἱ νικη-
 μένοι τὸν ἀκούσαν μὲ ἀνοιχτὸ τὸ στόμα, γονόρικοις πι-
 στεύσαντες εἰς τὰ λόγια του καὶ μὴ διστασαντες νὰ σκε-
 φθοῦν ἂν πρέπει νὰ τὸ σκίσουν καὶ νὰ ἐπιτεθοῦν κατὰ τῶν
 ἀπέναντι: Τούρκων διότι ἀρνήσαν νὰ προσέλθουν εἰς μάχην,
 ὅτι ὁ ὑποφανόμενος, καίτοι ἀπὸ τὰ σύνορα ἐκινδύνευα νὰ
 φθάσῃ εἰς Καρπενήτι μετὰ τοῦ λόγου μου, ἐν τούτοις
 ἐκυττάει τὴν γραβιά μου λέγων, ὅτι δὲν ἐνικήθημεν:

Ἄλλὰ εἰς τὰ ἀνεκδότα.
 Ἡ μάχη τοῦ Δομοκοῦ ἐκκίνητο. Οἱ Τούρκοι ἑκατον-
 τισσάδην τετρακώρων ἐπέβησαν εἰς Ἀγρόγιαννην. Αἱ τριῖς
 ἡς γάλαζα, δύο πυροβολοῦντες ἀεστῆτον τὸν κόσμον
 πλῆθον μᾶς.

Καὶ ὅμως κάποιος ἀπὸ πίσω ἀπὸ μιά πέτρα ζητεῖ
 νὰ νάβῃ τὴν πίπα του, ἀπὸ ἡ ἀλετήριος ἔρριξε καμμάτι
 τουφεκιὰ κατὰ τῶν τουρκικῶν πυροβόλων (χιλιάδες μέ-
 τρα μακρῶν).

Ἐνας ἄλλος μετὰ τὴν ἀνακουμπουλά φάγει τὰ
 εὔρη μίαν κουβέρταν καλύτεραν τῆς ἰδικῆς του διὰ τὸ
 βροδοῦ, καὶ ἕνας τρίτος ἐθελοντὴς ποῦ ἐκίνησε ἀπὸ τὴν
 Ρωμανίαν, ἀφίγει ἐπιφώνημα λύπης διὰ τοὺς μανδῆες ποῦ
 ἔχῃ μείνουν ἀδίσποτοι εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης!

Αἱ ἔθροισαι ἐπιθέσει χαλαρώνουν τὸ ἑλληνικὸν πῦρ,
 χελιδόνια τινα ἀπὸ πάνω μας τριρίζουν περίτρομα μέσα
 εἰς τὰς σφαίρας. Ἐξείργης ἕνας λαγὸς ἀρῆνει τὴν τρύπα
 του καὶ πλανᾷται ἀπελπισ μετὰ τῶν ἀντιμαχομένων.
 Γενικὴ θυμαρξία καὶ βοῆ ἀνά τὸ Ἑλληνικόν. Οἱ Τούρκοι
 προχωροῦν πολὺ.

Κρίσιμος ὦρα διὰ τὰ ὄπλα μας, τὴν τύχην ἐνὸς κρά-
 τος, τὴν τύχην αὐτοῦ τοῦ ἐπισφαλοῦς τομαρίου μας
 κατὰ τοῦ ὅποιου ὄρωνον ἤδη μὲ σημαίας οἱ Ἰκέρηδες...

Ἐξείργης: βλέπω ἕνα ἐξ ἡμῶν γαμίζει, σκοπεύει καὶ
 εἶχνη κατὰ τοῦ... λαγοῦ ὁ ἀθέσφοτος!

Περὶ τὸν νὰ προσέσω ὅτι ἐνικήθημεν εἰς ἐκείνο τὸ
 μέρος, ὅπως καὶ εἰς ὅλον τὸν πόλεμον

Τὸ ἄλλο ἀνεκδόστον ἔρχεται μὲ ἑκατὸν ἀερόλιθον.

Ὁ ἀσπασμὸς τῶν Ταρταρινῶν πρὸς τὰ Ἄδδθηα
 Ἐν Νέξ-Πόλει. Σὲ χαίρειτό

CONSTANS

ΕΝΘΥΜΗΣΙ

Ὅχι δὲν εἶσαι ἡ ζωντανὴ ποῦ ἀγνάντισα ἕνα δεῖλι,
 —Ὁ μάτια μάρμελα καὶ οσεῖς ὀλοξάνθα μαλλιά—
 Μὲ μιάς ἀγάπης μὴνῆμα τὰ κόκκινα τὸ χεῖλῃ
 Καὶ τὰ σημάδια ποῦ ἀφῆκαν τὰ ἐρωτικὰ φιλία.

Ὅχι, δὲν εἶσαι ἡ νεκρὴ, ἡ λευκοφώρα, ὠμίαινα,
 Ποῦ μίαν αὐγὴν ἀντίκρουσα στὸ δρόμο τὸ μικρὸ
 Καὶ γύρω ἡ λευκὴς ζωτικὴς μὲ τὰ κλαριά ἀπλωμένα,
 Στὸ ἡλιοφῶς τὸ πένθιμο λουσαμένες τὸ νεκρὸ.

Εἶσαι γιὰ μένα ἡ ἐνθύμησι καὶ τὸ νεκρὸ ποῦ τώρα
 Μ' ἀλυσσοδένει, ἀλλοίμονο, μὲ τῇ γρηῃ Ζωῆ
 Στὸν κῆπο, τῶν νέων Ἀπρίληδων λάμπουν τὰ ὄραϊσ δῶρα
 Καὶ νέο μέλλει χαίρειται μ' ἐρωτικὴ βουλή.

Τριστάνος

Η ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΤΩΝ «ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΩΝ»

(Μερικαὶ ἐξηγήσεις τοῦ κ. Παύλου Νιρβάνια)

Φίλτατε Νουμά

Εἶδα μὲ κάποιον ἐκπληξῆ, ἐν εἰς τὴν προχθεσινῶν
 σου ἀλληλαγραφήϊαν τὰ ὅσα σχετικὰ γράφεις δι' ἐμὲ
 ἐξ ἀφορμῆς τοῦ γλωσσικοῦ μου ἄρθρου εἰς τὰ «Πα-
 ναθηναία». Δὲν εἶμαι ἀρκετὰ εὐδυσγκίντους ἀπὸ τὰ
 φιλολογικὰ πειράγματα, αἰσθάνομαι ὅμως τὴν ὑπο-
 χρέωσιν καὶ τὸ καθῆκον νὰ διαλύω πάντι τὰς πα-
 ρεξηγησεις, ποῦ πρὸς ἑκατοῦν τὰ γράφομένα μου, ὅσα
 κινεῖται αἱ παρεξηγήσεις αὐταὶ δὲν μὲ φαί-
 νονται σκόπιμοι, σφαιρικοὶ ἢ ἀνεπιβεβαιωτοί, ἀλλ'
 ἀπορρέουν εἴτε ἀπὸ σφάλμα πρὸς ὀχίς τοῦ ἀναγνώ-
 στου εἴτε ἀπὸ πιθανὴν ἀσάφειαν ἰδικὴν μου, ὅπως
 ἔχω τὴν πεποιθῆσιν ὅτι συμβαίνει εἰς τὴν περι-
 στασιν αὐτὴν. Εἰδικῶς διὰ τὸ ζήτημα αὐτό, τὸ πε-
 ριφημον γλωσσικὸν ζήτημα, τοῦ ὁποίου ἡ φιλολο-
 γικὴ δικογραφία ἀποτελεῖται ἀπὸ περισσοτέρας πα-
 ρεξηγήσεις ἢ ἐξηγήσεις, αἰσθάνομαι πλέον ἐπι-
 τακτικὴν τὴν ὑποχρέωσιν διὰ τὴν ὁποίαν σοῦ ὡμί-
 λησα.

Καὶ ἐξηγῶ ὑμᾶς σύντομα καὶ καθαρά:

1) Καμμίαν προθεσιν δὲν εἶχα νὰ κιλλῶσω ἐτι-
 κέ τ τ ε ς εἰς τοὺς λογοτέχνας πὺ μου ἕκαμαν τὴν
 τιμὴν νὰ μὲ βοηθῆσουν εἰς τὴν ἐρευνάν μου. Οὔτε
 ὁ τόπος οὔτε ἡ στιγμή ἦτο ἡ κατάλληλος. Τὴν
 γνώμην μου διὰ τὸν καθένα ὑπάρχει ἄλλος τόπος
 καὶ ἄλλη περίπτωσις νὰ τὴν ἐκθέσω καὶ νὰ τὴν
 δικαιολογήσω, ἂν παρουσιασθῇ ἀνάγκη. Ἐπειδὴ
 ὅμως τὸ ἄρθρον μου ἐκεῖνο δὲν ἀπετείνεται μόνον
 πρὸς τοὺς στενοὺς φιλαλογικοὺς κύκλους, οἱ ὅποιοι
 εἰμπορεῖ νὰ ἴναι ἐπίσης καλὰ πληροφορημένοι ὅσον
 ἐγὼ καὶ νὰ ἔχουν τὴν ἰδικὴν τους γνώμην διὰ τὰ
 πρόσωπα καὶ τὰ πράγματα, ἐθεώρησα ἀνάγκην σχε-
 τικὴν πρὸς τὴν εὐσίαν τῆς ἐρεύνης μου, νὰ πα-

ρουσιάζω μὲ ὀλίγας ξηρὰς λέξεις τὸν καθένα ἀπὸ
 τοὺς συγγραφεῖς, «πληροφόρων ἀπλῶς τὸ κοινὸν
 περὶ τοῦ εἶδους τῶν δημιουργικῶν τῶν ἔργων.»
 πρᾶγμα ποῦ ἦτο ἀπαραίτητον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν
 εἰς τὴν ἐρμηνείαν τῶν ἐξομολογήσεων ποῦ καθένας
 μᾶς δίδει. Διότι ἐννοεῖς ὑποθέτω, ὅτι ἐν ἑνας δι-
 μοσιογράφος ἢ ἕνας ἱστορικός ἢ ἕνας ποιητὴς ἢ
 ἕνας διηγηματογράφος εἶνε ἱκανοποιημένος ἢ ὄχι
 αἰσθητικῶς ἀπὸ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον γλωσσικὸν
 τρόπον. τὸ πρᾶγμα ἔχει γενικῶς διαφορτικὴν ση-
 μάταν διὰ τὴν ἐκτίμησιν τῆς γνώμης τοῦ καθενὸς
 καὶ διὰ τὸν ὀρισμὸν τοῦ συντελεστοῦ μὲ τὸν ὁποῖον
 πρέπει νὰ πελαπλασιασθῇ κάθε γνώμη, διὰ νὰ
 μεταχειρισθῶ οὕτως εἰπεῖν τὴν μέθοδον τῶν σχο-
 λειακῶν ζουμολογῶν, εἰς τὴν ἐξαγωγήν τῶν γενι-
 κῶν ἀποτελεσμάτων. Καὶ πρακτικώτερον ἢ αἰσθητικῶς
 ἐνὸς ἱστορικοῦ ἢ ἐνὸς ἐπιστήμονος ὁποιοῦδήποτε δὲν
 εἰμπορεῖ νὰ ἔχη δι' ἐμὲ ὅσον ἀφορᾷ τὴν αἰσθητικὴν
 τῆς γλώσσῃς τὴν ἰδίαν σημασίαν μὲ τὴν γνώμην
 τοῦ διηγηματογράφου ἢ τοῦ χινογράφου, οὔτε ἢ
 αἰσθητικῶς ἐνὸς ποιητοῦ ποῦ κολυμᾷ εἰς τὰ οἶχτι
 καὶ ἀκρυμντα νερὰ μᾶς λήμναι, μὲ τὴν αἰσθησιν
 τοῦ ποιητοῦ ποῦ παλεύει μὲ τὰ ἄγρια κύματα ἐνὸς
 ὠκεανοῦ, ἀνάμεσα οὐρανοῦ καὶ θαλάσσης. Πρὸκει-
 ται πάντα, ἐννοεῖται—διὰ νὰ μὴν ἔχωμεν νέας
 παρεξηγήσεις—διὰ τὴν ἰδικὴν μας μετέωρον καὶ ἀό-
 ριστον ἀκόμη γλωσσικὴν κατάστασιν καὶ αἱ παρο-
 μοιώσεις μου ἔχουν ἐντελῶς ἐγγώριον σημασίαν, το-
 πικὴν καὶ χρονικὴν. Διὰ τὰ ἔθνη ὅπου ἡ γλώσσα
 ἐφασεν εἰς ἕνα μονισμὸν τελεωτικόν, δὲν εἰμπορεῖ
 καν νὰ γίνεταί λόγος διὰ παράμοια ζητήματα.
 Ἄπλῶς λοιπὸν ἠθέλησα οὐχὶ νὰ κολλήσω ἐτι κέ τ
 τ ε ς, ἀλλ' ἡ νὰ δώσω ἀναγκαίως πληροφορίας. Δὲν
 ἐξέφρασα γνώμην ἰτομικῆς ἐκτιμήσεως παρὰ διὰ
 τοὺς συγγραφεῖς ἐκείνους, ἀπὸ τοὺς ὁποῖους μὲ χω-
 ρίζουν γλωσσικαὶ ἀντιλήψεις καὶ τῶν ὁποίων ἀντι-
 κῶν ὡν ἀρχὰς καὶ μεθόδους γλωσσικῆς, ἠθελοῦ ταί-
 τοχροῦως νὰ φανερώσω τὴν ὑπόληψιν, ποῦ τρέφω
 πρὸς τὴν γενικὴν τῶν ἀξίαν, τὴν εὐλακρινεῖαν καὶ
 τὰς εὐγενεῖς τῶν προσπαθειῶν. Διότι δὲν εἶμαι ἐγὼ
 βέβαια ποῦ ὁ ὀνομάσω ἡλίθιον τὸν Ἐυχάρην καὶ
 ἀγράμματον τὸν Παλλῆν. Διὰ τοὺς ἄλλους δὲν ἐδῶ-
 κα παρὰ ξηρὰς καὶ ὑδωτέρας πληροφορίας. Ἐκαμα
 ἐξείργησιν διὰ τὸν Κονδυλάκην, ἀκριβῶς, διότι ἠθέ-
 λησα νὰ ὑπομνήσω τὸ διηγηματικὸν ἔργον τοῦ συγ-
 γραφέως τοῦ «Πατοῦχα» καὶ τοῦ «Ὅταν ἤμουν δά-
 σκαλος», τὸν ὁποῖον οἱ περισσοτέροι γινωρίζουν μόν-
 ον ὡς Ἄ κ τ ἡ μ ο ν α καὶ ὡς Δ ι α β ἄ τ η ν τῶν
 ἀπαραμύθων χρον. γραφημάτων τοῦ «Εμπερὸς».

2) Ὅσον ἀποβλέπει τὴν ἰδικὴν σου ἀτομικὴν
 γνώμην, μὲ τὴν ὁποίαν ἐτίμησες τὴν ἐρευναν τῶν
 «Παναθηναίων», ὅ,τι ἐσημεῖωσα εἰς τὸ ἄρθρον μου
 εἶναι ἐντελῶς καὶ σχολαστικῶς σοδαρόν. Δὲν ἔπαρ-
 χει καμμία αἰτία ἐρωνείας, καμμία ἀπόπειρα χωρι-
 τολογίας, τὴν ὁποίαν ἴσως ἀπὸ μίαν ὀρισμένην διευ-
 σουνσιν τοῦ πνεύματός σου ἐξήγησες νὰ ἀνεύρη.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ 2

ΑΛΕΞ. ΠΑΝΤΑΖΗ

ΜΑΛΛΙΑΡΟΣ ΚΑΙ ΜΑΛΛΙΑΡΟΙ

Γιὰ σκέψου ἕνας νέος, τελειόφοιτος τῆς Φιλολογίας,
 νὰ παραγωνρίζῃ τῆς γλώσσας μας τὰ κάλλη, καθὼς θᾶ-
 λεγε κάποιος μακροχρῆτης, καὶ νὰ ὑποστηρίξῃ, ἀγλώσσαν χυ-
 δαίν, Ἐναγχοῖς (μωρὲ μίλα καλὰ) ἐκφρεῖσαν ἐκ τῶν κεφα-
 λῶν τιων, κενὰ καὶ ἀπρόσφορα βουλευομένων, πεπατη-
 μένην, ἀνώμαλον καὶ ἀκατάρτιστον, μὴ οὔσαν, πολλοῦ γε
 καὶ δεῖ, κοινήν παρ' ἡμῖν διαλεκτόν».

Ἐλεγε λοιπὸν ὁ γέρος, ἔλεγε καὶ ὁ νέος. Ἐλεγε ὁ
 νέος τις ἀλήθειες ποῦχουν ἀραδιασμένες στ' ἄρθρα των,
 καὶ στὰ βιβλία των, ἕνα παρὸ ἐπιστήμονες, ρωμιοὶ καὶ
 ξένοι, ἔλεγε καὶ ὁ γέρος τὰ σοφὰ ἐπιχειρήματα τῶν ἀττι-
 κοναρκωμένων μεγαλοδασκάλων, καθὼς τοὺς λέει ὁ Φι-

λήντας. Καὶ πῶς τὰ νομίζετε τὰ σοφὰ καὶ ἀκαταμάχητα
 ἐπιχειρήματα τῶν δασκάλων; Αὐτὰ, φίλοι μου, στὸ πα-
 ραμικρὸ φύσημα τῆς Ἀλήθειας καὶ τῆς Ἐπιστήμης πέ-
 φτουν.

σφωρίζονται, συντρίβονται σὰ νὰ ἦταν γυαλένια.

Παλαμᾶ.

Ὅλοι τοὺς τὰ ἴδια λένε, μὰ τὰ ἴδια ἀπαράλλαχτα.
 Κι ἂ δὲ μούλεγε ὁ φίλος μου, πῶς ὁ γέρος ποῦ συζητοῦσε
 κοντὰ μας, εἶταν καὶ αὐτὸς δάσκαλος θὰ τὸ καταλάβαινα
 πολὺ εὐκόλα, ἀπὸ τὰ λόγια του, καὶ ἀπὸ τὸν τρόπο ποῦ
 μιλοῦσε. Ὁ τὸν καταλάβαινα ἀπὸ τὸ πείσμα του καὶ ἀπὸ
 τὴν ἀδιαθασίαν του, καὶ θὰ τοῦλεγα, χωρὶς νὰ φοβηθῶ μὴ-
 πως λαθῶ. «Ὅλοι οἱ δασκάλου δὲ διαβάζουν, δὲ βλέπουν
 τὸ σωστὸ—καὶ μιλοῦν, καὶ πεισματῶνουνται! λοιπὸν καὶ
 σὺ, βέβαια, δάσκαλος θᾶσαι.» Καθὼς ποῦ εἶπε τοῦ Ντάντε
 στὸ Καθαρτήριο, ἡ ψυχὴ τοῦ Marco τοῦ Lombardo:

Lo mondo è cieco, e tu vien ben da lui

ἔτσι μποροῦσα νὰ τοῦ εἶπω καὶ γώ. «οἱ δασκάλου εἶναι
 στραβοὶ, καὶ σὺ, βέβαια, δάσκαλος θᾶσαι.» Δὲν τοῦ εἶπα
 ὅμως τίποτα, γιατί δὲν ἔπρεπε. Κ' ἕκαμα πολὺ καλὰ.

Ἡ συζήτησι τοῦ γέρου μὲ τὸ νέο εἶχε κοπῆ πιά, καὶ
 ὁ φίλος μου μοῦ πρότεινε νὰ γυρίσουμε μετὰ στὴν Ἀθήνα.
 Εἶχε βραδιάσει κιόλας.

Σηκωθήκαμε μὲ τὸ φίλο μου, καὶ ξεκινήσαμε σιγὰ
 σιγὰ, γιὰ νὰ πάμε στὸ ξενοδοχεῖο μας. Ὁ περίπατος μᾶς

εἶχε ἀνοίξει τὴν ὄρεξην πεινούσαμε καὶ οἱ δύο.

—Πῶς σοῦ φάνηκε ἡ συζήτησι; μού κάνει στὸ δρόμο ὁ φίλος μου

—Ξέρω καὶ γώ, τοῦ λέω ὅπως τοῦ φάνηκε καὶ σένα. Ἡ συζήτησι βέβαια πῆγε στὰ χαμένα καὶ ὁ γέρος δὲν πι-
 στεύω νᾶλλαξε γνώμη. Μονο ποῦ θᾶλαβε πολὺ κακὴ ἰδέα
 γιὰ τὸ νέο μας.

—Βέβαια, λέει γελῶντας ὁ φίλος μου. Ὁ τὸν ἔγραψε
 στοῦ διαβόλου τὸ κατάστιχο. Νὰ ἴδης ποῦ θὰ τὸν πῆρε
 γιὰ τρελλό, σὰν κ' ἐκεῖνον ποῦ «ἀλάτι» πᾶσι στὴν ἀλικίᾳ,
 καὶ φρύγανα στὸ λόγγον. Καὶ τί ἀνάγκη εἶχε ὁ σοφὸς δά-
 κ, πρῶτην Καθηγητὴς ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ νέου φοιτητῆ;
 Αὐτὸς τὰ ἤξερε ὅλα.

—Ἐ, τί νὰ πῆς, φίλε μου, τοῦ λέω ἔτσ' εἶν' ὁ
 κόσμος.

Κι ὅσο πηγαίναμε, ἔφερνα στὸ νοῦ μου ἐκεῖνα ποῦπε
 ὁ νέος μὲ τὸ Φωτιᾶδην καὶ γιὰ τὸν «Ταχυδρόμο». Μὲ τὰ
 λόγια τοῦ νέου, ξανάφερνα στὸ νοῦ μου τὸ φοβερὸ ἀγῶνα
 τοῦ Φωτιᾶδην μὲ τὸν «Ταχυδρόμο», τὸ ρεζίλιμα τοῦ δασκα-
 λισμοῦ ἀπὸ τῆς θετικῆς καὶ πραγματικώτατες ἰδέες, ποῦ σκορ-
 πίστηκαν μὲς στὴν Πόλιν ἀπὸ τὸ Φωτιᾶδην, μὲ τὴν δὴ
 ναμην, γιὰ τόσο θάρρος.

(*Ἐχει συνέχεια)

Συνοψίζω εις τὸ ἄρθρον μου ἐκεῖνο τὰς ἐντυπώσεις μου ἀπὸ μίαν ψυχολογικὴν ἔρευναν, δὲν εἶχα καμμίαν διὰθεσιν οὐμορισμοῦ ἀκαίρου ἢ χαριτολογίας ἀναρμόστου. Εἶπα—στηριζόμενος εἰς τὴν ἐξιμολόγησίν σου—ὅτι εἶσαι εὐτυχὴς, κατορθώνων νὰ ἱκανοποιεῖσαι αἰσθητικῶς ἀπὸ τὴν παρούσαν κατάστασιν τῆς γλώσσης, ὅπως τὴν μεταχειρίζεσαι καὶ ἰδίως ἀπὸ τὸν τρόπον γ' τοῦ ὁποῦ μ' ἰσχυρῶς συνήγαγε ἔκ πεποικησέως. Βλέπω ὅμως ἀκόμη ὅλην τὴν ἀκαταστασίαν καὶ τὴν ἀναρχίαν. Τὴν εὐτυχίαν αὐτὴν τὴν ἀνευρέθημι, τὸ ἐπαναλαμβάνω, διὰ τοὺς ἀπογόνους μας. Ἐάν ἡ καλαιπιδία σου σοῦ δίδει ἕνα ἱκανοποιητικὸν μοῖσος vivendi ἀπὸ τώρα, αὐτὸ εἶνε εἰς τὸ ἐνεργητικὸν σου. Ἡ ἡμῶν μορὸς νὰ σὲ εἰρωνευθῶ. Ἄλλως τε εἰς τὸ ἴδιον ἄρθρον μου (ἔχων ὑπ' ὄψιν τὴν ἰδικὴν σου ἐπιστολὴν καὶ κάποιαν ἄλλην) σημειῶν ὅτι ἂν ὑπάρχοιν ἄνθρωποι ἕστω καὶ ἕνας κατορθώνοντες νὰ συμφιλιώσων ἀρμονικῶς τὸν προφορικὸν μὲ τὸν γραπτὸν τοὺς λόγον εἰς τὸν τρόπον γ' (τὴν ἐλευθερὰν μικτὴν) αὐτὸ καὶ μόνον ἀποτελεῖ τὴν ἰσχυροτέραν ἀπ' ἄλλων τοῦ γλωσσικοῦ αὐτοῦ τρόπου. Ἄλλὰ θὰ ἐβόησα μόνον νὰ φανερώσῃ τὴν καλὴν μου πίστιν καὶ τὴν ἑλλειψὶν κάθε ἀποπειρας χαριτολογίας, εἰς βίβλος σου, τὸ ὅτι τὴν πλῆρη αὐτὴν ἱκανοποίησίν σου προσπαθῶ ὁ ἴδιος νὰ δικαιολογήσω ἔκ τῶν πραγμάτων, ἐξηγῶν αὐτὴν ἔκ τῆς ὕλης καὶ τοῦ εἴδους τῶν δημιουργικῶν σου ἔργων, τὸ ὁποῖον ἀκριβῶς δὲν σὲ φέρει εἰς προστριβὴν πρὸς ὅλας τὰς γλωσσικὰς ἀκάνθας καὶ τοὺς τριβόλους, πρὸς τοὺς ὁποίους προστριβόνται καὶ αἰματώνονται οἱ περισσώτεροι τεχνίται τῶν ἄλλων εἰδῶν τοῦ λόγου. Ποῦ βλέπεις εἰς ὅλα αὐτὰ τὴν χαριτολογίαν ἢ τὸ σκῆμα;

Δὲν ἤλωα νὰ κάμω τὴν ἀπικερλίαν μου εἰς τὸν «Νουμᾶ». Παρὲν δὲν ἀισθάνομαι τὴν ἀνάγκην αὐτὴν. Ἦλωα νὰ λίσσω μίαν παρεξήγησιν. Καὶ αὐτὸ τὸ θεωρῶ ὑποχρέωσιν, μίαν ὑποχρέωσιν τιμῆς, ἀξιολογίας, ἐπαγγελματικῆς ἠθικῆς.

Εἰς ἕνα ζήτημα τὸ ὁποῖον τόσον μᾶς συγκινεῖ καὶ μᾶς ἐνδιαφέρει ὅλοισ, καὶ παρεξήγησις οὐκ ἦτο ἀμάχημα. Δὲν ἤλωαμεν νὰ παίζωμεν καὶ νὰ εἰρωνευθῶμεν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, οὔτε τὸ γλωσσικὸν μᾶς ζήτημα εἴμπορεῖ νὰ γίνεταί ἀφορμὴ εὐθύμων ἄρθρων καὶ οὐμοριστικῶν πινακίδων, Ὀλιγώτερον ἀπὸ κάθε ἄλλον θὰ εἶμαι ἐγὼ ποῦ θὰ δώσω τὴν τροπὴν αὐτὴν εἰς μίαν συζητήσιν ἢ ὁποῖα ἀρκετὰ ἐξενεύσῃ τὸ ἔθνος ἕως τώρα καὶ ἀρκετὰ τὸ διημερῶν. Καὶ αὐτὸ ἦθελα τὸ δηλώσω ἡπαξ διὰ παντός διὰ τοῦ «Νουμᾶ». Μὲ τὸν «Νουμᾶν» μὲ συνδέει ἕνας κοινὸς ἄγων κατὰ τοῦ σχολαστικῶν πνεύματος. Ἐάν τὸ σχιματικὸν αὐτὸ πνεῦμα, ἔκτος τοῦ ἀρχαϊκοῦ δασκαλισμοῦ, τὸ παρουσιάζει δι' ἐμὲ καὶ μερικοὺς ἄλλους καὶ ἢ μὲθ' ὁσὺν τοῦ γλωσσικοῦ τρόπου γ', ὅπως τὸν διετύπωσα εἰς τὰ «Παναθηναῖα», μὴ μὲθ' ὁσὺν τὴν ὁποῖαν ἐκεραυνοβόλησε μὲ τὰ ἀ-

λησιμόντα ἐκεῖνα ἄρθρα τοῦ εἰς τὸ «Περιοδικὸν μας» ὁ μακαρὶ ἢς Καμπύσης, — ἢ λατρεία τῆς μνήμης τοῦ ὁποῦ μὲ ἐνώνει μὲ τὸν «Νουμᾶν» — ἴσως νὰ ἦνε σφάλμα ἰδικόν μου. Ὁ ἄγων τοῦ «Νουμᾶ» καὶ μὲ τὸν τελευταῖον τοῦ φάσιν ἀκόμη εἶνε πάντα δι' ἐμὲ εὐγενὴς καὶ συμπαθητικὸς. Ὁ δευτέρος σχολαστικισμὸς δὲν παρουσιάζει τοῦλάχιστον τοὺς ἀποκτηνωτικούς κινδύνους τοῦ πρώτου. Ἐάν δὲν ἔχη τὴν δύναμιν καὶ τὰ φυσικὰ στοιχεῖα νὰ ἐπικρατήσῃ ὡς μέθοδος καὶ νὰ διευθύνῃ μίαν ὄραν ἀρχήτερα τὴν γλῶσσαν ἐκεῖ ὅπου μοιραῶς τείνει νὰ διευθυνθῇ, φέρει ὅμως μίαν ἀντιδρασιν ὁμοιοπαθητικὴν καὶ σφύρει ὅπωςδὴποτε τὴν γλῶσσαν ἀπὸ τὴν ξηρὰν καὶ ἀνυδρὸν ἐρημον τοῦ ἀψύχου ἀρχαϊσμοῦ πρὸς τὰς πηγὰς τῆς ζωῆς καὶ τῆς νεότητος.

Καὶ τὸν ἄγωνα αὐτὸν ἀγωνιζόμεθα ὅλοι μας, καθέννας μὲ τὸν τρόπον του καὶ τὰς δυνάμεις του.

Παρισιεὺς 10 Ἀπριλοῦ 1903
Μὲ ἐκτίμησιν καὶ ἀγάπην
Παῦλος Νιρβάνας

Ἡ ΓΛΩΣΣΑ ΜΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΚΕΡΔΗ ΠΟΥ ΘΑΧΟΥΜΕ

(Ἀπὸ τὴ μελέτη τοῦ κ. Χαρ. Ἀνδρεάδου: «Ἡ γλῶσσά μας κτλ.»
(Συνέχεια ἀπὸ τὸ 56 φύλλον).

— Πόσο φοβερο πρᾶγμα εἶν' ἡ φτώχεια καὶ πῶς μποροῦμε νὰ γλυτώσωμεν ἀπ' αὐτήν.

Ὅποια ἀπαίτηση κι' ἂν ἔχουμε πρέπει μ' εὐχαρίστησιν νὰ τὴν κάνουμε κι' ἐμεῖς κι' ἡ Κυβέρνησις γὰρ νὰ γλυτώσωμεν κι' ἀπ' αὐτοῦ; κι' ἀπ' τὴν καθαρῶς αὐτῶν, μὲ τὴν ἀγραμματοσύνην καὶ τὴ φτώχεια. Φοβερὸ πρᾶγμα εἶνε ἡ φτώχεια, μπορῶ νὰ πῶ πῶς εἶνε τὸ πιὸ φοβερὸ ἀπ' ὅλα τὰ κακὰ, κι' ἀπαξ λείψι αὐτῆ, ἢ δὲ λείψουμε μαζὶ τῆς ὅλας μας τὰ κακὰ, τοῦλάχιστον θὰ λείψουμε τὰ περισσότερα, κι' αὐτὸ θὰ εἶνε μὲγαλὸ κέρδος γιὰ μᾶς.

Αὐτὸ τὸ μαρτυρεῖ κι' ὁ ἀντισταχγελέας τοῦ Ἄρειου Πάγου κ. Μανιάκης καὶ νὰ τί λέγει μὲ λόγια τῆς σημερινῆς. «Ἡ πενία εἶνε ἡ πρώτη τοῦ κακοῦ αἰτία. Αὕτη εἶνε ὁ ἐσωτερικὸς ἐχθρὸς τῆς πατριδος, ἐχθρὸς φοβερώτερος καὶ ἐπικινδυνώτερος παντός ἐξωτερικοῦ ἐχθροῦ, ὡς ἐφικτοῦ ὄντος, νὰ καταπολεμηθῇ διὰ τῆς δυνάμεως τῶν ὀπλων. Ἡ βιομηχανία πολλὰκις ἀναπτύσσεται, καὶ τὸ ἐμπό-

ριον φθίνει ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως ὑλικῶν πόρων. Ἄς καταπολεμήσωμεν τὴν πενίαν, καὶ ἡ καχεξία—τὸ φαῦλον τοῦτο ἐξαντλητικὸν κακόν—θὰ ἐξαφανισθῇ ὡς διὰ μαγείας.» (Ἀκρόπολις 21 τοῦ Γενάρη 1902.

«Ὅτι μποροῦμε νὰ γλυτώσωμε ἀπ' τὴ φτώχεια τὸ μαρτυρεῖ κι' ὁ κ. Κ. Μητσόπουλος ποῦ εἶχε γράψῃ τότε στὴν Ἀκρόπολις (19 Φλεβάρη 1903) τὰ παρακάτω μὲ δικὰ του λόγια. — Ἡ Ἑλλὰς ἵνα μὴ ἀποθάνῃ τῆς πείνης, πρέπει ν' ἀναπτύξῃ τοὺς πόρους τῆς, ἰδίως τὴν γεωργίαν, τὴν βιομηχανίαν καὶ τὸ ἐμπόριον. Αἱ πεδιάδες τῆς εἶνε θαυμασιῶς κατάλληλοι διὰ τὸν οἶνον, βράμβηκα, καπνόν, ἐσπεριδοειδῆ, ἔλαιον.—Τοιαῦτά τινα ἔγραψε πρὸ 26 ἐτῶν ὁ Reclus, καὶ τοῦτο κηρύττει παρὸς αἱ γεωγραφίαι. Ἐχει λοιπὸν ἡ Ἑλλὰς φυσικὰς δυνάμεις μεγάλας καὶ ἀκαταίετες, ἀνωτέρας τῆς Δανίας τοῦ Βελγίου, τῆς Ἑλβετίας, τῆς Βυτεμβέργης αἰτινες ὅμως δυσπραγοῦσιν, ἀλλ' εἶνε εὐτυχεῖς, διότι ἐδιδάχθησαν νὰ χρησιμοποιήσῃ μετ' ἐπιστήμης τὴν ὕλην καὶ τὰς φυσικὰς δυνάμεις.»

Εἶδαμε προηγήτερα, ὅτι ὁ ἴδιος μαρτυρεῖ τὴν ἀγραμματοσύνην μας καὶ λέγει πῶς γὰρ νὰ κατορθώσωμε αὐτὰ τὰ πράγματα πρέπει νὰ ἐργασθῇ τὸ δημοτικὸν σχολεῖο. Τὸ σχολεῖο, παντοῦ ἐργάζεται, μὰ δὲν μπορεῖ καὶ νὰ ὑπερήσῃ, γιὰ τὴν παιδιὰ σπουδάζουσα τὴν καθαρῶς αὐτῶν, ποῦ δὲ μποροῦνε νὰ τὴ μάθουνε ὄχι μόνον στὸ δημοτικὸ, παρὰ καὶ στὸ γυμνάσιον ἀκόμα ὅπως πρέπει.

Ἄ θέλωμε νὰ κάνουμε κι' ἐμεῖς ὅτι κάνουν κι' οἱ ἄλλοι τὸ πρῶτο πῶχουμε νὰ κάνουμε εἶνε νὰ πετάξωμε ἀπ' τὰ σχολεῖα μας τὴν καθαρῶς αὐτῶν, γιὰ τὴν τὰλλα τὰ ἔθνη στὰ σχολεῖα τους καθαρῶς αὐτῶν δὲν ἔχουμε, μόνον σπουδάζουσε τὴ ζωντανή τους τὴ γλῶσσαν καὶ ὄχι σὺν κ' ἐμαῖς δυὸ πεθαμένους.

Ἡ μόνη διαφορὰ πῶχουμε ἀπ' τ' ἄλλα ἔθνη εἶνε ἡ ἀγραμματοσύνη μας καὶ αὕτη ἔνε ἡ αἰτία ποῦ ὁ τόπος μας ὅσο κι' ἂν εἶνε εὐτυχημένος δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς φέρῃ σωστὸ ὄφελος. Αὐτὸ τὸ μαρτυρεῖ πάλι ὁ ἴδιος κ. Μητσόπουλος στὴν Ἀκρόπολις. (22 τοῦ Φλεβάρη 1902 μὲ δικὰ του λόγια) «Ἐχει λοιπὸν ἡ Ἑλλὰς πλοῦτον ἐκ τοῦ εἰδάφους αὐτῆς, ὅστις μένει ἀνεκμετάλλευστος διὰ τὴν ἀμάθειαν ἡμῶν περὶ τὴν μεταλλείαν, γεωπολίαν καὶ ζωοτεχνίαν.

ΑΓΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΤΡΙΒΟΛΟΙ

ΣΥΖΥΓΟΣ ΜΑΣΚΑΡΑΣ

— Τέτοιους εἶνε ἡ πηλογοναίκες— φώναζε θυμωμένος ὁ κύρ Θωμᾶς ὁ Καμμένος, ποῦ τώρα κοντὰ χόρπισε τὴ γυναῖκά του. — Ἀλλοῖμονο στὴν τιμὴ μας, ἄμα ἡ γυναῖκά μας βάλῃ μέσα τὸ διάλο! (Ὅτε φόβος, οὔτε ἄντροπῆ, οὔτε δόξαις, οὔτε τῶν παιδιῶν τῆς ἢ ἀγάπη μποροῦνε νὰ τὴν φέρουν σὲ μετάνοιαν, νὰ τῆς θυμώσων τὸν ὄρκο ποῦ στοῦ ἔδωκε· θὰ κἀνῃ, μωρὲ μάτια μου, τὸ κέφι τῆς κι' ὁ κόσμος ἂν χαλάσῃ!

— Μπᾶ! ποῖος σοῦ τῶπε αὐτὸ— λέει ὁ σιὸρ Δημητράκης ὁ Σμυρνιὸς, ποῦ τᾶτπρα του μαλλιά καὶ ἡ πολλή του ἐξυπνάδα ἔδιναν πάντα σέβας στὴ γνώμη του.— Δὲν σοῦ λέω, σοφὴ εἶνε ἡ πα-

ρομία: μὴδὲ τὸ διάβολο ν' ἀπαντήσης, μὴδὲ τὸ σταυρὸ σου νὰ κἀνῃς, ἀλλ' ὅτι καμμιὰ φορὰ μπορεῖ ὁ ἐξυπνος ἄνδρας νὰ φέρῃ σὲ συναίσθησι τὴ γυναῖκά του, ποῦ σκανταλίζεται ν' ἀμαρτήσῃ, δὲν μπορεῖς νὰ μοῦ τ' ἀρνηθῆς τοῦ λόγου σου. Πολλὰ πράγματα χρειάζονται στὸν ἄνδρα ποῦ βρέθηκε σ' αὐτὴ τὴ δύσκολη θέσι: σβελλοσύνη, θάρρος, αἶμα κρῖνο, ὄχι φόβος καὶ ἀντάρας καὶ τρελλὰ καμώματα· πρέπει μάλιστα ν' ἀγαπᾷ πολὺ τὴ γυναῖκά του, νὰ τὸν ἐγγιζῇ στὴν ψυχὴ τὸ παραστράτημά της γιὰ νὰ νομίσῃ εὐτυχία τὴ διόρθωσίν της: ἄλλοιως τίποτε τῆς προκοπῆς δὲν γίνεται, ἢ φραμίλια θὰ πάρῃ τὸν κατήφορο!.. Ἐγὼ ποῦ σὰς μιλῶ αὐτὴν τὴν ὥρα εἶμαι παθὸς, ἐκόντεψα δηλαδὴ νὰ τὴν πάθω, ἐστάθηκα ὅμως πηλοκαρὴ καὶ διόρθωσα τὰ πράγματα, πρὶν τὸ κακὸ προχωρήσῃ. Χωρὶς νὰ νοιώσῃ κανεὶς τίποτε, χωρὶς ν' ἀλλάξω μὲ τὴν γυναῖκά μου μιὰ ψυχρὴ λέξι!

— Πῶς τὸ κατόρθωσες, ἀδερφέ, αὐτὸ τὸ θάμα, τὸ ἀκατανόητο; ἔχω μεγάλη ἐπιθυμίαν ν' ἀκούσω τὴν ἱστορίαν σου.— Ρώτησε ὁ κύρ Θωμᾶς μ' ἕνα κοροϊδευτικὸ χαμογέλιο, ὅπως πάντα συνεθίζε.

— Νὰ σὰς τὴν πῶ, βρε παιδιὰ, ἔχω κέφι ἀπόψε νὰ σὰς δώσω ἕνα μάθημα— ἀποκρίθηκε ὁ σιὸρ Δημητράκης, στρίβοντας τὸ τσιγαράκι του—

Φέρτε πιὸ κοντὰ τῆς καρζέλης σας καὶ γενήτε ὄλο αὐτιά... Ἐγὼ, κατὰ τὴν παροιμία ἢ μικρὸς μικρὸς παντοῦψου ἢ μικρὸς κηλογερέψου, πανδρεύθηκα πολὺ νέος, δέκα ἔχτῶ χρονῶν παιδιὰ ἀμούστακα. Μὲ τὴν ὁμορφὴν γυναικούλα μου— μὴν τὴν κοιτᾶτε τώρα ποῦχει δέκα τρίχες κι' ἐνάμισυ δόντι— ζήσαμε σὺν τρυγονάκι, δίχως μαλώματα, δίχως γινάτια· δὲν εἴμαστε πλοῦσοι, εἴχαμε ὅμως τὸ δικὸ μας καὶ τίποτεδὲν στεροῦμασταν· ἔπειτα καὶ ἡ φωνηὰ σποργίτη, βρε παιδιὰ, φαίνεται παλάτι στὰ μάτια μας σὺν ἔχῃ ἀγάπη κι' ὁμόνοια. Καθούμασταν τότε σ' ἕνα σπίτι, ποῦ πούλησα, πένω στὴν Πλάκα, κι' εἴχαμε ἀντίφωρο μας τὸν κῆπο ἐνὸς δεσπότη συνοδικοῦ. (Ὁ δεσπότης αὐτὸς, καμμιὰ σαρανταρὶα χρονῶν ἀνθρώπος, ἦταν ἀκουστός τόσο γιὰ τὴν ὁμορφίαν του, ὅσο γιὰ τὴ σπουδὴ καὶ τὴ φρόνησιν· ἐγὼ τὸν ἐκαμάρινα καὶ τὸν ἐσεβόμουνα γιὰ ἄγιο, ποῦ νᾶξερὰ ὁ δύστηνος πῶς θαύριστα μ' αὐτὸν μπελλᾶ μου! εἰ! ὁ διάλογος ἔχει πολλὰ ποδάρια... Ὁ δεσπότης ἀγαποῦσε πολὺ τὰ λουλούδια καὶ τῆς περισσότερας ὄρας του περνοῦσε σ' τὸ περιβόλι· πολλὰκις φορὰς τὸν ἐβλέπαμε μ' ἕνα μαῦρο κηλογερικὸ σκούφο, μ' ἕνα κοντὸ ἀντερί καὶ μανίκα ἀνασκουμπωμένα, νὰ σκαλιζῇ, νὰ κλαδεύῃ, νὰ περιποιεῖται τὰ λουλούδια του σὺν τὸν ἀξιωτέρο

ΛΙΓΩΜΑ

Έχω μιὰ άγίατη ντροπαλή
πού φέρνει σά ζυγώνω,
καί δέν τή νιάζει άν οί κανιοί
μέ καταντούν πού άιώνω.

Συμπούνη θάν τής στείλω έγώ,
κι' άν κατεβεί και πλύνει,
τ' άφράτο μπρίτσο της θά δώ,
μ' άφίνει δέ μ' άφίνει.

Και βοήρτα την Παρασκευή
θά στείλω, κι' άν την πάρει
και σφουγγαρίσει την άβάνη,
θά δώ και τό ποδάρι.

ΛΙΓΩΜΕΝΟΣ

ΤΟ ΣΗΜΑΝΤΡΟ

Μπάμ... Μπούμ κρότοι άδιάκοπα τραντάζουν
τόν άέρα.

Φωνές συγκεκριμένες και συνεχείς παράζουν τήν
ήσυχία του ποιητή.

Τώρα είνε στην κάμαρά του. Κάτω άπ' τό ρώσ
της λάμπας διαβάζει στίχους και ή φαντασία πε-
τάει σέ χώρες άπέραντες, θείες, όνειρώδεις.

Τά μάτια του λαμπυρίζουν. Κάποια σκέψη με-
γάλη κυριεύει τό μυαλό του.

Και παίρνει ένα χαρτί να τή χαράξη. Έξαφνα
ή φρακσίς των έλόγων, οί κρότοι και ή φωνές
τόν άποσπών άπό τή σκέψη του, του διακόπτουν
τήν έργασίαν.

Πέφτει πάλι στα έγκόσμια. Φοβάται ότι είνε
άνθρωπος και όταν άκούει κόσμον έλόκληρο να βου-
χάται, τον παίρνει μιὰ λύπη παράξενη, ένα άίσθη-
μα οίκτου μάλλον γι' αυτά τά δυστυχημένα που
ξεφρονίζουν.

Άλλά τί ήχοι είν' αυτοί;... Σάν παρηγοριά,
σα βάλσαμο χύνονται.

Καμπάνες χτυπούν, είνε παραμονή της Πανα-
γίας και του θυμίζουν τό θαυμάσιο στίχο του Σο-
λωμού.

Γκλάν, Γκλάν τά σήμαντρα της εκκλησίας.
Και ή φαντασία πάλι ξετυλίγει τά φτερά της για
ν' άνεβή στο ύψος που ήταν προτιότερα...

Ο. Σωτάριος

Ο ΓΥΝΑΙΚΟΚΟΣΜΟΣ

—ΤΙ ΕΧΟΥΜΕ
ΚΑΙ ΤΙ ΜΑΣ ΛΕΙΠΕΙ

Άπό ποι' νάρχισω; Πλέπετε, οί πρόλογοι
δέν μ' άρέσουν καθόλου. Τους βαρύνουμαι.
Και τους φοβούμαι άκόμη. Διότι κόβουν τήν
δρεξι του άναγνώστου, τον τρομίζουν.

Άπό ποι' λοιπόν νάρχισω; Άς άρχίσω
άπό τά κορίτσια μας.

Κορίτσια έχουμε. Και καλοφτειασμένα μί-
λιστα—ιδίως τώρα που ή Γυμναστική έγενι-
κεύθηκε—ή Γυμναστική που φτιάνει γερά
κορμιά και όπως εΐπεν ένας φυσιολόγος—δη-
μιουργεί γερές μπτέρες.

Καλοφτειασμένα λοιπόν τά κορίτσια μας.
Και μορφωμένα. Άφού στο Άρσάκειον και
στ' άλλα παρθενωγωγεία μας διδάσκονται
και Πλάτωνα και Όμηρον—άδιάφορον άν οί
περισσότερες όταν πάρουν τό πτυχίον τους
δέν ήμπορούν να συντάξουν ούτε μιάν επι-
στολήν, χωρίς να τήν γαρνίσουν με δέκα ή-
νορθογραφίες και διπλάσιες άσυνταξίες. Έν-
δημιούμαι μιάν σοφή ή ν σηματοθήτριά μου
στο Άρσάκειον ή όποια τό έπίστευε—και τό
εΐπε και στην καθηγητήν μας μίλιστα,—πως
ό Βόσπορος είνε ή πρωτεύουσα της Κωνσταν-
τινουπόλεως.

Έχουμε λοιπόν κορίτσια καλοφτειασμένα
και μορφωμένα. Παπαγαλίζουν άκόμη και
όλίγα Γαλλικά. Παίζουσι και λίγο πιάνο. Δια-
βάζουσι και μυθιστορήματα. Καλλιεργούν και
τό φλέρι. Γράφουσι, όσες έχουσι talent έννοεί-
ται, και στίχους. Τραγουδούν έποφερτά. Ά-
νεβαίνουσι και στην σκηνήν.

Τί άλλο ήμπορούμε να ζητήσουμε άπό
τ' άθώα αυτά και άπονήρευτα πλάσματα;

Έχουμε και γυναίκες. Δηλ. κυρίες του
κόσμου και κυρίες του σπιτιού. Κυρίες του
πιάνου και κυρίες του πλουσταριού. Κυρίες
του φαίβοκλόκ και του λόουν-τέννουσι. Κυρίες
του Καραγκόζι της Δεξιμενής και των
λουτρών της Βουλιαγμένης.

Έχουμε και κορίτσια και γυναίκες, και
μόνον Έλλά η νίδες δέν έχουμε.

*Οχι άρχαίες Σπαρτιάτισσες. Ούτε Σου-
λιώτισσες. Τόσο μικρά δέν τρέχω. Τ' άδύ-
νατα δέν ζητώ.

Θέλω να πώ κάτι, που με λόγια δέν έρί-
ζεται. Η ψυχή μου τό αισθάνεται, αλλά τά
χείλια μου, συνεπώς και ή πέννα μου, δέν ήμ-
πορούν να τό εκφράσουνε.

Μας λείπει κ ά τι. Αυτό είν' ή αλήθεια.
Άλλά τ' είνε τό κ ά τι αυτό;

Σταθήτε, παρακαλώ. Αυτό τό κ ά τι είνε
βαρύνω, να κατορθώσουμε να γίνουμε ό,τι
δέν εΐμεθα τώρα. Να γίνη δηλ. ένα—άν επι-
τρέπεται ή εκφρασις, άν και όλίγον σόκιν—
αναποδογύρισμα σ' έμεις. Μιά επανάστασις.

Σουλιώτισσα δέν εΐμαι, αλλά τήν λαχτα-
ρίω πολύ αυτήν τήν επανάστασιν. Στην
ανατροφήν μας επανάστασις. Στην σχολική
ανατροφή μας και στην οικογενειακήν.

Και στο σχολείον και στο σπίτι, όχι ό,τι
γίνεται τώρα, αλλά ό,τι δέν γίνεται.

Μ' έννοείτε; φοβούμαι πως όχι, άν κ' εκ-
φράζουμαι πολύ ξάστερα. Ζητώ όλιγότερες
δυσκάλες, όλιγότερες μορφωμένες, όλιγότερες
σοφές και περισσότερες νοικοκυριές.

Οί νοικοκυριές σ' καλές θα μορφώσασιν
τους καλούς πολίτες και οί πολίτες οί κα-
λοί θα διανοηργήσουν τό καλό Έθνος.

Η Σπάρτη—έτσι τουλάχιστον μας εΐπαν
στο Άρσάκειον—έγινε μεγάλη άπό τις
Σπαρτιάτισσες και ή Ρώμη των Γράικων έ-
λαμπρύνθηκε άπό τις Ρωμαίες.

Γιατί και ή Έλλάς να μίν μεγαλομυ-
γίσμ όταν άποκτήσι τις Έλληνίδες της, που
της λείπουσι καθολοκλήριον σήμερα;

Μόνον τί μας λείπει δείχνω με τό άρθρον
μου. Πως θα άποκτήσουμε τώρα αυτό που
μας λείπει, είνε άλλη δουλειά, μεγάλη, και
δέν νοιώθω τής δυνάμεις ήρεκέτας για να
καταπισθώ σ' αυτήν.

Η ΑΡΟΔΑΦΝΟΥΣ

Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗ

“ΩΡΕΣ”

Πουλούνται δραχμές 3 στα βιβλιο-
πωλεία της ΕΣΤΙΑΣ, ΜΗΕΚ, ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ-
ΔΑΚΗ.

περιβολάρη. Άλλοτε πάλι κρατώντας ένα βιβλίο
καθότανε ώραις έλόκληραις στο καταπράσινο κιά-
σκι του, βυθισμένος σέ μελέτη. ή γύριζε στού περ-
βολιού τά μονοπάτια, με τό άρχοντικό, κμαρω-
μένο του περπάτημα. “Α! στ' αλήθεια ήτανε χα-
ριτωμένος ο δεσπότης; άγγέλου εΐχε πρόσωπο, άγ-
γέλου θεία χαρι” τά έλόγησα μαλλάκια του, που
λάμπανε στον ήλιο, στολίζαν τό κεφάλι του σαν
θεικό στεράνι” στα γκλανά τά μάτια του θεωρούσε
τήν ψυχή του, τήν ήμερη, τήν τρυφερή, που κάκια
δέν κρατούσε; ξεπέφτανε τραντάφυλλα άπ' τά γλυ-
κά του χείλια, που στη λαλιά θυμίζανε των άηδο-
νιών τραγούδια. Νοιώθετε δά πως δέν ήθελε και
τίποτε άλλο για να χάση τά πασχάλια της μιὰ
γυναικούλα κάπως ζωηρούτσικη, τάν τή δική μου.
Πρέπει όμως να ξερετε πως ήμουσι και γώ μάνας
γυιός στα νειάτα μου δέν ήμουσι άπό κείνους που
τήν παθαινούν άπ' τή γυναικά τους χωρίς να ήμπούνε
στ' αυτιά του; ψύλλοι. Τώρα δά στα γεράματα
μπορώ να καυχηθώ, γιατί... δέν έχω πιά φόβο να
τήν πάθω άπ' τή γυναικά μου.

—Θαρεό, σιδη Δημητριάκη, εΐπε γελώντας ο
Θωμάς, πως ούδθ τώσα δέν εΐσαι εΐγουρος.

—“Α τώσα πάει πιά! ή φτερούγες της κο-
πήκανε και δέν πετάει... Δέν άρρησα, τό λοιπόν,

να καταλάβω πως κάτι έτρεχε” τό σπίτι μου ή
γυναικά μου άφινε τό νοικοκυριό της, τά παιδάκια
της, κι' έτρεχε όλοένα” τον καθρέφτη ή” τά
παράθυρα” έκείνη, που άλλοτε έλεγε πως καλλί-
τερο στολίδι της εΐχε τήν απλότη, τώρα γέμιζε
τά μαλλιά της με χτενάκια και κορδέλλες κι' ε-
χανε δυό ώραις σάχνοντας τά καταρά της. Μωρέ
διάολε! εΐπα μιὰ μέρα λυπημένος—αυτά δέν είνε
φρόνημα πράγματα! Πως μπήκε μέσα της ο πει-
ρασμός πρέπει νανε κανείς στραβός να μίν τό
βλέπη, άλλ' ο σκοπός είνε να βρούμε ποιός τάχα
να τον έβαλε. Ψάχνοντας με τρόπο κάθε μέρα ένοι-
ωσα” τό τέλος πως ο πειρασμός μπήκε για τό δε-
σπότη. Έέλασα χωρίς να θέλω με τό κουράγιο της
γυναίκας μου, να γίνη, σώνει και καλά, δεσπο-
τίνα. Σακολούθησα να παραφυλάγω τήν ξεμυαλι-
σμένη, με ύπομονή, με τέχνη, με κρίσι πολλή,
κι' εδεδαιώθηκα πως ο άμοιρος ο δεσπότης; ήταν
άθώος Δέν φανέρωνε” τό παρκαμικό πως εδεδει-
αφομή για έρωτοδουλειάς ή πως έπόρσεγε καν
” τή γυναικά μου, μάλιστα, άν ξάρνω τήν έβλεπε
σε παράθυρο ή” τό μπαλκόνι μας κρυβότανε” τό
κιάσκι του ή έφευγε άπ' τό κήπο, έτσι σαν θυμω-
μένος. σαν ναλεγε—ωχ άδερφή! δέν μπορούμε
να ξύσωμε τό δόντι μας άπό σένα!.. Τούτο μ' ευ-

χαρίστησε πολύ” εΐχα τουλάχιστον τήν έλπίδα να
διορθώσω τό κακό πριν προχωρήση. Σκέφθηκα” τήν
άργή ν' άλλαξω σπίτι, για να λείψη ο πειρασμός
άπό τά μάτια της; γυναίκας μου, άλλ' αυτό δέν
ήτανε καλή σκέψη και τήν άφήκα” έχτός που ή
δουλειά μου θα πήγαινε πίσω άν άφινε τό σπίτι
μου, που όλος ο κόσμος τό εΐχε συνειθίση, δέν ή-
θελα να δείξω” τή γυναικά μου πως κατάλαθε
της μοιμαίας της; εδω ίσα ίσα ήτανε ο κόμπας;
ήθελα να διορθωθώ μοναχή της, χωρίς να με βγάλη
άπ' τή καρδιά της, χωρίς να μείνη μέσα της πει-
σμα, γιατί φάνηκα πιά ζυγνός άπο κείνην; άλ-
λοιως δέν ήάτανε ριζικά ή θεραπειά και κανείς
δέν θα μπορούσε να με ξασφαλίση πως άν της έ-
κοψη τήν πρώτη φούρι με τό σπαθί μου, διν θα
τήν πάθαινα χειρότερα σε άλλη περιστασι. Έσπαζα
τό κεφάλι μου κάθε νύχτα με τή σκέψη πως να τά
καταφέρω τεχνικώτερα. Εΐπα: ίσως τήν κίνω να
σγαθώ” τό δεσπότη με κατηγορείς πως είνε τάχα
φιλογρήματος, ύποκριτής, φαντασμένος, πως άκουσα
τέλος, γι' αυτόν χίλια μασκαραλίκια, μα ούτ' αυτό
δέν πέτυχε” σπαθί και μαχαίρι έγινε να τον δια-
φεντέψη, βέβαιη πως είνε όλα συσοφαντίαις τό-
τες άλλαξα σχέδιο, άποφασισμένος να πολεμήσω με
τά όλα μου, γιατί κοντεύαμε να ρεζιλευθώμε και

Ο ΝΟΥΜΑΣ, ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ Μ' ΟΚΤΩ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΣΥΝΑΡΕΤΑΙ: Στὰ κίσκια τῶν πλα-
τειῶν Συντάγματος, Ὁμιλοῦντος, Ὑ-
πουργείου Οἰκονομικῶν, Σταθμοῦ Τρο-
χιδοδρόμου (Ὁφθαλματρειῶν, Σταθ-
μοῦ Ὑπογείου σιδηροδρόμου (Ὁμό-
νοια).

Στὸν Παναγιώτη Πρακτ. Ἐφ. Β. Τσαγγαρίου
Ὁ ΝΟΥΜΑΣ δέχεται ἀπὸ τίς ἐπαρ-
χίαις καὶ τριμύνας συνδρομητῆς, μὲ δύο
δραχμῆς προπληρωτέας τὴν τριμηνία.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ Κ Α Ι ΠΡΑΓΜΑΤΑ

„ΤΟΠΕ Ο ΓΕΡΟΣ!“

εἶνε τὸ σύνθημα τῶν Ἀγγελολογικῶν καὶ
τότε ὁ κύρ Σπύρος! εἶνε ἀπὸ χρόνια τώρα
τὸ σύνθημα τῶν Ἀθηναίων δαιμονογροφῶν.

«Τόπε ὁ κύρ Σπύρος!... Τὸ σύνθημα αὐτὸ
ἔδωσε καὶ πῆρε τὴν περισημένη ἐξιδουμάδα
στὰ γραφεῖα μὲτ' ἀπ' γραμματικῆς ἐφημερίδας,
τῆς ὁποίας ὁ δὲν διεκδικεῖται ἀναγκαστικὰ
νὰ χωρίσων καὶ νὰ βγάλῃ ὁ κανένας ἀπὸ
μὴ ἐφημερίδα, μὲ τὸν ἴδιον τίτλο πάντοτε.

— Τόπε ὁ κύρ Σπύρος πῶς θὰ μᾶς ὑπο-
στηρίξῃ! ἔλεγεν στὸ ἓνα γραφεῖο.

— Τόπε ὁ κύρ Σπύρος πῶς θὰ ὑποστη-
ρίξῃ ἐμεῖς! ἔλεγεν στὸ ἄλλο.

Καὶ τὰ δύο γραφεῖα ἦταν ἐνθουσιασμένα
μὲ τὸν λόγον ποῦ τοῖς ἔδωκε ὁ κύρ Σπύρος.

Ὁ κύρ Σπύρος ὄμιος—καὶ θὴ ἠνοιώσατε
πῶς προκρίεται περὶ τοῦ Μιχαηραγιά τοῦ Ἀθη-
ναϊκοῦ τύπου κύρ Σπύρου τοῦ Τσαγγαρίου—
βέρος Μωραΐτης καὶ γνωρίζοντας νὰ κίνη
πολὺ καλὰ καὶ ἀρμονικὰ τίς δουλειῆς του,
εἶπε τὸ χρυσὸ λόγιόν του, κ' ἐφρόντισε τὸν
κύρ Σπύρον μόνον νὰ ὑποστηρίξῃ, καθὼς τοῦ
συμβιβᾷνε πάντοτε.

Μὲ αὐτὰ τὰ λόγια δὲν θέλουμε νὰ ποῦμε
πῶς ὁ ἄνθρωπος θέλει κρέμασμα γι' αὐτό.
Οἴτε πάλι πῶς θέλουν κρέμασμα οἱ διευθυ-
ταὶ τῶν ἐφημερίδων ποῦ ὑποδούλωσαν τὸν
τύπον σ' ἓναν κύρ Σπύρον, ὁ ὁποῖος τῆ ἐπι-
νεύσει τοὺς κατώρθωσε νὰ γίνῃ Σουλταίνος,
χωρὶς νὰ καταδέχεται, οὔτε γιὰ Βεζυραΐδες
του νὰ τοὺς ἔχη.

Ἄς κἀνοὺν καλὰ κι' αὐτὸς κ' ἐκεῖνο.
Στὰ ἰδιαιτέρα νταραβέρια του δὲν ἐπεριβαί-
νομε. Θέλουμε μόνον νὰ ποῦμε, ἔτσι χρονο-
γραφικῶς, πῶς γιὰ νὰ βγάλῃ κανένας σήμε-
ρα ἐφημερίδα δὲν ἄρκει νὰ οἰκονομίσῃ τάπι-
τοῦμενα γιὰ τὴν ἐκδόσιν τῆς κεφάλαια, οὔτε
νὰ πετύχῃ τὸ κατάλληλο προσωπικό, ἀλλὰ
πρέπει πρῶτα κι' ἀρχίς νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν
ὑποστήριξιν τοῦ κύρ Σπύρου.

Ἄν δὲν τὸ πῆ ὁ κύρ Σπύρος, οἱ κ. κ.
λοῦστρια δὲν φωνάζουν τὸ φύλλον σου καὶ οἱ
κ. κ. Ἕλληνας οὔτε τὸ παίρνουν χαμπιὰ πῶς
βγαίσεις ἐφημερίδα. Ἄν τὸ πῆ πάλιν ὁ κύρ
Σπύρος, ἡ χειρότερι πατασοῦρα γίνεται ἡ
πρῶτη στὴν κυκλοφορία ἐφημερίδα.

Τὰ χιλία αὐτὰ, εἶπαμε καὶ παραπίνω,
δὲν τὰ ἐδημιούργησε ὁ κύρ Σπύρος, ἀλλὰ οἱ
κύρια ποῦ τὸν τρέμουν σήμερα κ' ἐκλιπι-
ροῦν τὴν προστασία καὶ τὴν φιλία του. Αὐ-
τοὶ ἐδημιούργησαν καὶ τὸ περιφθιμο «τόπε ὁ
κύρ Σπύρος!» Αὐτοὶ δὲ ἔδωσαν καὶ τὴν δύναμιν
στὸν κύρ Σπύρον, ὥστε ἂν τούρῃ τὸ
κέφι σήμερα, ἠμπορεῖ νὰ διατάξῃ τίς ἐφημε-
ρίδες νὰ χτυπήσουν τὴν Τουρκία καὶ νὰ ὑπο-
στηρίξουν τὴν Ἑλληνο Βουλγαρικὴν συμμα-
χίαν, ματὶ μόνον ἔτσι—κι' αὐτὸ θὰ τὸ πῆ ὁ
κύρ Σπύρος—τὰ φύλλα τοὺς θὰ πᾶνε μπρο-
στὰ καὶ θ' αὐξήθῃ ἡ κυκλοφορία τῆς.

ΕΝΑ ΜΝΗΜΕΙΟ

καλλιτεχνικώτατο θὰ στολίῃ τὸ νεκροταφεῖόν μας.
Θᾶνε τὸ μνημεῖο τοῦ Καμπύση. Δὲν θὰ γίνῃ μ' ἐ-
ξόνους τῶν λογίων μας, ὅπως θὰ γινώτανε ἄλλοῦ,
καὶ γι' αὐτὸ ἀναγγέλλομε τὸ μνημεῖο αὐτὸ ἀπὸ
τώρα ὡς τελειωμένο.

Θυμαστὰς ἔχει ἀρετοῦς ὁ Καμπύσης, καὶ
θὰ ποῦν ἀκόμη περισσότερους στὸ μέλλον τὸ ἔρ-
γον του. Ἴσως δὲ στὸ μέλλον νὰ τοῦ στήσουν κι'
ἄλλο μνημεῖον οἱ θαυμασταὶ του.

Εἶνε ὅμως κ' ἓνας θαυμαστής του μεγάλος,
ποῦ δὲν περιμένει τὸ μέλλον, κι' αὐτὸς εἶνε ὁ πό-
νος τῆς μάννας του. Τὸ μνημεῖο παραγγέλθηκε
στὸν καλλιτέχνη κ. Θωμᾶ Θωμόπουλον. Εἶδαμε τὸ
σκίτσο του. Εἶνε γεμᾶτο ἐμπνευσι καὶ ἀρμονία. Ὁ
καλλιτέχνης αἰσθάνθηκε τὸν καλλιτέχνην,
κ' ἐπάνω στὸ μάρμαρον ἐφρόντισε νὰ ἀναπαράστῃ τὸ
μεγάλον ὄνειρον ποῦ ἐκυνηγοῦσε ὁ ποιητῆς καὶ ποῦ
ὁ θάνατος δὲν τὸν ἔφησε νὰ τὸ φτάσῃ.

Τὸ μνημεῖον θὰ παριστᾷ, ἐν ἀναγκῶν τὴν
Δόξα σκεπασμένην, μὲ πέπλον καὶ θρηνοῦσαν γιὰ τὸν
πρόωρον θάνατον ἑνὸς ἐκλεχτοῦ τῆς. ἀπὸ πάνου δὲ
τὴν προτομὴν τοῦ ποιητῆ, ὁ ὁποῖος ἐτροχωροῦσε
πρὸς τὴν Δόξαν ἀλλὰ δὲν ἐπρόφτασε καὶ νὰ τὴν ἴδῃ.

Τὸ μνημεῖον θᾶνε τελειωμένο καὶ θὰ στηθῇ, στὰ
τέλη τοῦ Δεκεμβρίου, ὅπου συμπληρώνονται καὶ
δύο χρόνια ἀπὸ τότε ποῦ πέθανε ὁ ποιητῆς. Οἱ
οἴλοι τῶν γραμμάτων θὰ προσκληθῶν τὴν μετ' ἐμ-
μνή ἐπιμνημόσυνο τελετῆ καὶ θὰ θαυμάσουν τὸ
ἐμπνευσμένο καὶ καλλιτεχνικώτατον μνημεῖον.

ΧΕΙΡΟΚΡΟΤΗΣΑΤΕ

πολίτες! Ἡ κωμωδία ἐτελείωσεν!

Τὰ Δελφικανικὰ φύλλα μᾶς ὑπόσχονται πῶς
θὰ τὰ κοῦσουμε κι' αὐτὸ λίαν προσεχῶς. ἀπὸ ὁ κ.
Δελφικάνης ἀποσπᾶται ἄριστιως ἀπὸ τὸν κ. Ράλλη
καὶ αἰρεῖ ἀπ' αὐτὸν τὴν ἐμπιστοσύνην του.

Μὲ τὸ πείσιμον τῶν πρώτων ρηνοποικιῶν φύλλων
θὰ πῆσῃ, λένε, κ' ἡ μπόμπ' αὐτῆ. Ἴσως ἴσως δὲ—
τὸ λένε βλέπετε κι' αὐτό!—πῆσῃ καὶ τὸ Ὑπουργεῖο!

Αἱ, λοιπόν, ἡ κωμωδία θὰ τελειώσῃ. Κ' ἔτσι
καίρος, μὰ τὰ λαχανα, νὰ τελειώσῃ γιατί παρα-
βάσταξεν. Μὴν πῆτε δὲ πῶς δὲν εἶνε κωμωδία αὐτὸ
ποῦ ἀπειλεῖ νὰ κἀνῃ αἰρεῖ ὁ κ. Δελφικάνης, καὶ
ποῦ ἀπὸ καιρὸ τῶχει κἀνει ὁ κ. Ράλλης, σηκώσας
μὲ πράγματα, κι' ὄχι μὲ λόγια, τὴν ἐμπιστοσύνην
τὴν ὁποῖαν ποτὲ δὲν εἶχε στὸν Κιχινιέτον τῆς
Κηφισιάς.

Τὴν τοιαύτην διάσπασιν τῶν ξυμμάχων μὴ
ἐφημερίδα ἐμβριθεστάτη τὴν ἐχειρήτησε ὡς καλὸν
οἰωνόν, ἀπὸ ἠθὰ παύσῃ ἡ Βουλὴ παρέχουσα ἡμῖν
τὸ ἀνούσιον θέαμα τῶν τελευταίων συνεδριάσεων,
χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἀντιπολίτευσις.»

Φαντασθῆτε πόσην οὐσία παρέχει τὸ θέαμα
ὅταν ὑπάρχῃ ἀντιπολίτευσις καὶ μὲ τὸν κ. Δελφ-
ικανὴν μάλιστα!

Ἔς τὴ γειτονιά καὶ κάλλια εἶχα νὰ μοῦ βγῆ τὸ
μάτι παρὰ τὸνομα. Τὸ καινούριον μου σχέδιον πολὺ
παράξενον μοῦ μπῆκε ἔς τὸ κεφάλιν. Μιὰ μέρα πῆγα
νὰ ἴδω ἓνα φίλον μου καὶ τὸν βροῦκα πεθαμένο ἔς τὰ
κοιλιακά· παραδέρνε, σὲν τὸ ψᾶρι, μούγκριζε, σὲν
γυναῖκα ποῦ κοιλοπονάει καί... δὲν πρόφτανε ν' ἀλ-
λιζῆ τὰ ρούχ' αὐτοῦ. Σὲν τὸν εἶδα ἔτσι, μιὰ διαο-
λικὴ σκέψιν πέλασε σ' τὸ νοῦ μου. Συλλογίσθηκα τὸ
δεσπότη νὰ παραδέρνεται στὰ πόδια τῆς ἀγαπημέ-
νης του, νὰ μούγκριζῃ, ν' ἀφρίζῃ, νὰ λερώνεται!
Σ' τὴν πίστιν μου δὲν ἦτανε ὄμορπον πρᾶγμα γιὰ
μιὰ ἐρωτευμένη, ποῦ τὸν πιστεύει γι' ἄγγελον! Ἐ-
φυγα ἀπὸ τὸ φίλον μου ἐνθουσιάζομενος καὶ μ' ἀπό-
φασιν νὰ γείνω μασκαρᾶς, κι' ἔς ἦτανε καὶ καλὸ
καιρὸ! Ἐπρεπε νὰ γείνω δεσπότης... καὶ μάλιστα
χολερασμένος. Δὲν ἔτανε δὲ καὶ πολὺ δύσκολον νὰ
γείνω· εἶχα τὸ ἴδιον πάθος καὶ ψῆλον, μὲ τὸ τὸ δε-
σπότη καὶ ἀξιόλογον σ' τὸ σκοτάδι μποροῦσα νὰ πε-
ράσω γιὰ δαύτον. ἂν ἀλλάξῃ μὲ τέχνη τὴν ὄψιν
μου καὶ ἔθανε καὶ γὼ ὅσσο.

Τὸ ἴδιον βροῦκον εἶπα σ' τὴν γυναῖκά μου νὰ μοῦ
ἐτοιμάσῃ τὴ βαλιτσά μου, γιὰτὶ πρῶτ' πρῶτ' θὰ ἐφευ-
γα βιαστικὰ γιὰ τὴ Σύρα, πολὺ καὶ μὴ ἐμπορικὴ
σπουδαία ὑπόθεσι. Μοῦ φάνηκε ὅτι τῆς καλᾶρεσε
αὐτό, γιὰτὶ μ' ἀρώτησε ξερὰ ξερὰ ἂν ἀργήσω πολὺ

σ' τὸ ταξίδιν, χωρὶς νὰ χρονιάσῃ καθόλου, σὲν ἄλ-
λοτε, πῶς θὰ μείνῃ μοναχὴ τῆς· ἀποκρίθηκα πῶς
θὰ κἀνω πάνω κάτω καμμιὰ βδομάδα, ἴσως καὶ
περισσότερον. Τὸ πρῶτον πῆρα τὰ μπαγάκια μου καὶ
κίνησα γιὰ τὸν Περαιά. Περωνότας ἀπὸ τοῦ Ἑρμοῦ
τὸ δρόμον ψώνισα τὰ χρειαζόμενα γιὰ τὴν μασκα-
ράταν· ψεύτικα δῆλα δὲ καλλιά καὶ γένεια, μακρυὰ,
ἐλόξανθα, σὲν τοῦ δεσπότη, μιὰ ἐτοιμη μαύρη φο-
ρεσιὰ κ' ἓνα μακρὸν μαντύον, ποῦ νὰ μὲ σκεπάζῃ
ὅλον, σὲν τοὺς στρατιωτικοῦς· γιὰ τὸ κεφάλιν πῆρα
μιὰ ρεμπούπλικιν, γιὰ νὰ μοῦ κούβῃ τὰ μακρυὰ μαλ-
λιὰ, κ' ἓνα σκουράκι μαῦρον, σὲν κ' αὐτὸ ποῦ φο-
ροῦσε ὁ δεσπότης σ' τὸ σπῆτι του.

Ἄμα κατέβηκα σ' τὸν Περαιά πῆγα σ' ἓνα
φίλον μου φαρμακοποῦδ καὶ τοῦ ζήτησα ἓνα κα-
θάρσιο διαολεμένο, γιὰ τὰ βουβάλια, ὅπως λένε,
γιὰτὶ τάχα κανένα καθάρσιο δὲν μὲ πιάνει καὶ χᾶ-
νομαι ἀπὸ τὴ δύσκολοιότη. Σὲν ἐτοίμασα ἔτσι τοῦ
πολέμου τ' ἄρματα κλείσθηκα σ' ἓνα παρᾶμερον ξε-
νοδοχεῖον, γιὰ νὰ μὴ με ἴδῃ πῆ κανεῖς γνωρίμοσ,
ἀπὸ ἀκούσθηκε πῶς ταξιδεύω. Ὑστερ' ἀπὸ τρεῖς
τέσσερες· μῆρας ἐγράψα ἓνα ῥαβδᾶκι· τάχατες ἀπὸ
τὸ δεσπότη σ' τὴν γυναῖκα μου. Ἄλλαξεν ὅσο τὸ
γράφιμό μου ποῦ κανεῖς δὲν θὰ τὸ γινώριζε. Τῆς
ἐγράψα πῶς ἐνοιῶσα τὴν ἀγάπην τῆς· γιὰ μένα καὶ

τὰ συμμερίζομαι, πῶς εἶμαι ὁ πρὸ δύστυχος ἄνθρω-
πος τοῦ κόσμου, ἀναγκασμένος νὰ ζῶ πάντα μακρυὰ
τῆς, πῶς μούρχονται στιγμῆς τρέλλας, ποῦ κοντεύω
νὰ σκοτωθῶ κι' ἄλλα τέτοια σχιολογήματα. Σ' τὸ
τέλος ἦλθον στὸ σκοπὸ, θερμοπαρκαλώντας νὰ μὲ
ῤπάσῃ τὸ βράδον στὸ σπῆτι τῆς, νὰ τὰ ποῦμε καλ-
λίτερα, τώρα ποῦ ἐφυγε, καθὼς ἐμαθα, ὁ ἄνδρας τῆς
ἂν θελήσῃ νὰ μοῦ δώσῃ αὐτῆ τὴν εὐτυχίαν, ν'
ἀφήσῃ ἀπὸ βραδίς, γιὰ σημάδι, ἀνοιχτὰ τῆς· σάλας
τὰ παραθυρᾶ· ἐγὼ θὰ περπατῶ κατὰ τὰ μεσάνυχτα
ἐξω ἀπὸ τὸ σπῆτι, κοσμικὰ ντυμένος, μ' ἓνα μακρὸ
μαῦρον μαντύον, καὶ μόλις ἀνοίξῃ τὴν πόρταν θὰ τρου-
πώσω. Φῶς ποῦθεν νὰ μὴν ἀφήτῃ! Αὐτὸ τὸ γραμ-
ματάκι τῶσταιλα σ' τ' ὄνομα τῆς γυναικῆς μας μ'
ἓνα παιδί τοῦ ξενοδοχείου πολὺ κατεργαρικό, διαό-
λου γέννα.

Τοῦ παραγγεῖλαι νὰ ζητήσῃ τὴν κυρία, νὰ δώσῃ
μόνος τὸ χαρτὶ μὲ τὸ χέρι του καὶ νὰ τὸ στρίψῃ
ἀμέσως, χωρὶς ν' ἀνοίξῃ κουβένταν. Τὸ μπαξίσιον του
ἦτανε ἀρετὰ καλὸ καὶ ὅλα ἐγείναν κατὰ τὴν ἐπι-
θυμία μου βροῦκε μιὰ χαρὰ τὸ σπῆτι. ἔδωκε τὸ
γράμμα σ' τὴν κυρία κ' ἐφυγε σὲν μουγγός. Μεση-
μέρι γύρισε τὸ παιδί ἀπὸ τὴν Ἀθήναν· ὡς νὰ βρα-
δυάσῃ στεκόμουν σ' τὰ κάρθουνα, ἀνάθεα καὶ κοκ-
κίνια, σὲν ἀστακός, κ' ἔτρεμα ὄλοι, σὲν θερμοασμῆ-

Ο ΣΕΒΑΣΤΟΣ

Διευθυντής της Έθνικης Τραπεζής κ. Στρέιτ, έδωσε ένα σκληρό, μα γερό και σωτήριο, μάθημα στους Σάβλων των εκατομμυρίων και στους Κρείσους των λόγων φραγκολεβαντινούς μας.

Έκείνα που για την Μακεδονία έδωσε η Έθν. Τράπεζα—και τα έδωσε γιατί αυτός την ανάγκαζε με τους πειστικούς και πατριωτικωτάτους λόγους του να τα δώση—δεν είναι τίποτε μπροστά σ' εκείνο που έδωσε ο ίδιος παραχωρήσας το τέταρτον του μισθού που παίρνει κάθε χρόνο, για την Μακεδονία.

Σε δεκαπέντε χιλιάδες το υπολόγισαν το τέταρτο αυτό. Μά δεν είναι τόσο. Είν' εκατομμύρια εκατομμυρίων, γιατί ήμποτε—και πρέπει—να χρησιμεύτη ως παράδειγμα σ' άλλους που σφιχτοδέκουν το πουγγί τους και τρέμουν να τάνοιξουν και να τ'αδειάσουν σ' της πατρίδας τις μεγάλες ανάγκες.

Τέτοιο πατριωτισμό μπορείτε να μάς τόν δείξετε; Τότε θ'άνε κ' η Μακεδονία δική μας!

Άλλοιώτικα με τις τσιφουτιές σας και με τ'άνουσια ξεφωνητά σας, καλά θά κάνετε νάφήσετε τους Βουλγάρους ήσυχους να κοιτάξουν τη δουλειά τους στην Μακεδονία τους και να κοιτάξετε τις εκλογές σας και τις δουλιτσές σας.

Οι Βούλγαροι ξοδεύουν χρῆμα κ' αζμα γι' αυτήν, και 'μεις θέλουμε να τους πολεμήσουμε με την τύφλα στά μάτια μας!

Ού, να χαθούμε, αλήθεια κι' απ' αλήθεια!

ΚΑΣΙΔΑΚΙΚΑ

Από το βιβλίο του κ. Κρουμπιέρ παρατήρησα πώς σ' ένα του άρθρο ο κ. Χατζιδάκις είπε πώς «έγερσε εις την μελέτην των γλωσσών.» Αφτό είναι αλήθεια. Όμως γιατί την είπε τόσο μετριόφρονα τῆ μονόκριθή του αλήθεια ο κ. Χατζιδάκις; "Αν ήθελε να μιλήσει το σωστό σωστό, έπρεπε να πει πώς και ξαναμωράθηκε μάλιστα σ' αφτή τῆ μελέτη.

Κ. ΤΕΦΑΡΙΚΗΣ

ΦΡ. ΝΙΤΣΕ

“ΤΑΔΕ ΛΕΓΕΙ ΖΑΡΑΤΟΥΣΤΡΑΣ,”

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙ ΤΟΥ κ. ΠΑΥΛΟΥ ΓΝΕΥΤΟΥ

(Συνέχεια από το 53 54 55 και 56 φύλλο)

Οί ενάρτετοι.

Με βροντές και με ούρνια πυροτεχνήματα πρέπει κανείς να μιλά σε πνεύματα όνα και κοιμισμένα.

Μά η φωνή τῆς ώμορφιάς μιλάει σιγά: χώνεται μόνο μέσα σ' της πιό ζυπνητές ψυχές.

Σιγά μου σειόταν και μου γελούσε σήμερα η άσπίδα μου, αυτό είναι τῆς ώμορφιάς το σείσιμο κι' άγιασμένο γέλιο.

Για σας, ενάρτετοι, γελούσε σήμερα η ώμορφιά μου. Κι' αυτά μου είπε σήμερα η φωνή τῆς: «θέ-

λουν ακόμη και να—πληρωθούν!»

Θέλετε ακόμη να πληρωθήτε, σεις οι ενάρτετοι!

Θέλετε άμοιβή για την Άρετή και Ούρνανό αντί τῆς Γῆς; κ' αιώνιότητα αντί τῆς Σήμερόν σας!

Και τώρα μου κακιώνετε, που διδάσκω, πώς δεν υπάρχει μισθός και μισθοδοτής; Άλήθεια, δεν είναι πρώτη φορά που διδάσκω, πώς η Άρετή αυτή είν' ο μισθός σας.

“Αχ, αυτός είν' ο καυμός μου, στο βάθος των πραγμάτων με δόλο πήγαν κ' έβαλαν την Άμοιβή

και την Τιμωρία—και τώρα ακόμη και στο βάθος των ψυχών σας, οι ενάρτετοι!

Και τώρα πρέπει ο λόγος μας βαθειά μες στην ψυχή σας να χωθή σαν μούτσουνο του γουρουνιού να την αναταράξει. Μέλω τ' άστρου το γεννί για σας να είμαι.

Τὰ μυστικά του βάθους σας στά φανερά να βγούνε, κι' όταν στον ήλιο κοίττεσθε σακαμμένοι κι' όργωμένοι, τότε θά ξεκαθαρισθῆ το ψέμ' απ' την αλήθεια.

Γιατί αυτό είναι η αλήθεια σας: είσθε πολλοί καθάριοι για τῆ βρώμα των λέξεων. Έκδίκηση, τιμωρία μισθός, ανταμοιβή.

Άγαπάτε την άρετή σας σαν μάνα το παιδί της, μά ποτε ακούστηκε ποτέ μιὰ μάνα να γυρεύη να πληρωθῆ για την άγάπη της που τρέφει στο παιδί της!

Το πιό αγαπημένο σας—εγώ, η άρετή σας ν'άνε. Του κύκλου η δίψα ν'άνε μέσα σας. Τόν έαυτόν του να ξαναφτάση πάλι, γι' αυτό γυρνά και στρέφεται ο κάθε κύκλος.

Και σαν άστρο που σβύνει, ν'άνε κάθε έργο τῆς άρετῆς σας. Άκόμα είναι μισόστρατα το φῶς του και γυρνάει. Πότε πιε δεν θ'άνε μισόστρατα;

Έτσι λοιπόν το φῶς τῆς άρετῆς σας ακόμη είναι μισόστρατα, αν κ' έχη τελεψη το έργο. Μπορεί και να ξεχάστηκε και πεθαμμένο ν'άνε, μ' ακόμη ζῆ και τριγυρνά η φωτεινή του λάμψη.

Η άρετή σας ν'άνε ο έαυτός σας και όχι τίποτε—ξένο, ένα δέρμα, ένα σκέπασμα. Αυτό είναι η αλήθεια από το βάθος τῆς ψυχῆς σας, οι ενάρτετοι!—

Μά υπάρχουν και μερικοί, που γι' αυτούς άρετή ονομάζεται, ο σπασμός που κάτω απ' το καμτσάκι και πολλές φορές έχετε ακούσει το ξεφωνητό τους,

Είστε κι' άλλοι που ονομάζουν άρετή την άκαματωσιά τῆς κακίας των, κι' όταν το μίσος και η ζήλεια τους ζαπλώσει μιὰ φορά τὰ μέλη, τότες καλοκαρδίζει η Δικαιοσύνη τους και τρίβει όλο τὰ μάτια της τὰ βαρειοκοιμημένα.

Είστε και πάλιν άλλοι έπου τραβιούνται κάτω “Ο διάβολός τους τους τραβά.Μά όσα βαθειά πηγαίνουν, τόσο και λάμπει φλογερά το μάτι τους κι' ο Πόθος στο Θεό τους.

“Αχ, κι' αυτών η φωνή έγώθηκε στ' αυτιά σας, οι ενάρτετοι, και σας λέει: Πάν ότι δεν είμαι εγώ, αυτό, είναι για μένα “εός και Άρετή.

Είστε και πάλιν άλλοι, που περιπικτούν βαρεία

νος· δεν είχα νού στο κεφάλι μου, δεν ήσύχλα σε κανένα μέρος, κι' ήμωνα κατάδικος που περιέμενε την κρεμάλα του! Πολλές φορές βλαστήμησα την ώρα που ήποφάσινα να μπλέξω με τέτοιαις κωμωδίαις αλλά δεν είχα πια καιρό να γυρίσω πίσω. “Αμα σκοτεινιάσε έφαγα με το ζόρι, ήπια κάτι περισσότερο για να πάρω κουράγιο και κατά τας δέκα έκανα το σταυρό μου κι' έτοιμάσθηκα για το πανηγύρι μου. Φόρεσα τὰ ρούχα που άγόρασα, κούρδισα τὰ ψεύτικα μαλλιά και τῆ γενειάδα, σαν θεατρίνος, καμάρωσα σ' τον καθρέφτη τον έαυτό μου πέρνοντας: λίγο δεσποτικό άέρα. Μά την αλήθεια μου τέρειαζε το δεσποτηλίκι. Ευχαριστημένος τυλίχθηκα με τον μαντύχ μου, έχωνα στην τσέπη μου ένα μπουκαλάκι καθάρσιο κι' ένα άλλο με λίγο ρόυμι, και, κατεβάζοντας ως τ' αυτιά μιὰ ρεμπούπλικα, έπίτηδες γι' αυτή τῆ δουλειά διαλεγμένη, πετάχθηκα με τρόπο έξω, χωρίς να ιδῆ κανείς πώς μακκρεύθηκα. Δεν είχα βέβαια όρεξι να με κουβαλήση ο ξενοδόχος σ' την άστυνομία για ύποπτο. Δέκα βήματα πάρα κάτω βρέθηκα μιὰ κλειστή άμπαξα και τῆ συμφώνησα με την ώρα, να με πάη στην Άθήνα και μονοβραδύς να γυρίσουμε στον Περαιά· εξαξα σ' τον άμαξά κι' ένα μπαξίσι πάρα πάνω αν κόψη, πολύ δρόμο.

“Αμα περάσαμε τῆς παράγγε: ρούφιξα μονομιάς το καθάρσιο, που ήθελε, κατά το φάρμακοποιό, μισή ώρα να ενεργήση—μή μ' έρωτάτε για την ουσία του... ούτε να το θυμηθῶ δεν θέλω πανάθεμά το!

“Ηρθαμε σ' την Άθήνα κατά τας έντεκάμισυ, ίσια ίσια την ώρα που μ' άρχιζαν τὰ πρώτα κοψιματάκια. “Αφησα την άμαξα να με περιμένη σ' ένα στενό θεοσκοτεινό, λίγο πριν φθάσωμε σ' το σπίτι μου. Ψυχή στο δρόμο δεν φαινότανε. Τὰ παράθυρα τῆς σάλας τὰ βρήκα έρθάνοικτα, η άφεντιά της δῆλα δῆ περιέμενε το δεσπότη! “Είκανα δυό τρεις βόλτες άνήνυχος· ζάφνου η πόρτα μου έτριξε, ξεπρόβαλε δειλά ένας ίσκιος κι' εγώ τρούπωσα μέσα. Σκοτάδι παντού βασιλευε. “Καλώς ώρίσατε, άγιε δέσποτα—μου είπε άμέσως μιὰ τρεμουλιαστή, σβυσμένη, φωνούλα, που φανέρωνε όλη τῆ συγκίνησή της, κι' ένα παγωμένο χεράκι βρήκε ψάχνοντας τὰ δικό μου και μ' έσυρε σ' τῆ σκοτεινιά σαν θεόστραβο. “Εγώ τσιμουδιά. “Ανεβήκαμε τῆς σκάλες, περάσαμε το μακρὺ χαγιάτι, σαν φαντάσματα και μπήκαμε στη σάλα που το φεγγάρι τῆ γλυκοφώτιζε. Καθήσαμε σ' τον καναπέ άμίλητα. “Εκείνη ντροπιασμένη, ίσως και μετανοιωμένη για το κακό πουκανε σ' τον άνδρα της, μουρίχνε που και που μιὰ λοξή ματιά, σαν

κάτι νάβλεπε σε μένα παράξενο.

“Εγώ κοίταξα άφρημένος τ' ανοιχτά παραθύρια. “Εάνοιγα ζήλα σ' τον ούρνανό το φεγγάρι, με συννεφάκια γύρω του σαν τον άφρό βαρκούλας. “Εν' άγεράκι άπαλό έφερε μέσα την ευωδιά των λειμωνιών του δεσπότη, που φροντωταίς άπέναντι ξεπρόβαλλαν.Κάπου κάπου, μέτ' σ' τῆ βαθειά τῆ σιγαλιά, ακουγότανε ζαφνικό το λάλημα του κούκου.

“Αχ! πόσαις τέτοιαις βραδίαίς έχάρηκα, με καρδιά γεμάτη χαρά και άγάπη, με ψυχή αναπαυμένη σ' τῆς ήσυχιάς τὰ τραντάφυλλα· τώρα άλλοι καιροί! Κάθομαι και τώρα στο πλάγι τῆς καλῆς μου, νοιώθω σιμά μου την έμμορφή της, που δίψα χάρδια και σιλήματα, και σιγῶ την πνοή μου με τῆ δική της, τῆ λαχανιασμένη σ' τῆ βιά του πόθου της... άλλοίμονο! η μαγεμένη έμμορφή δεν λαχταρά τὰ δικά μου χάρδια. η μυρωμένη η πνοή περιμένει να διώξη το λιθάρι, που τὰ δεσποτικά γένεια πότισε· εγώ, ο άμοιρος· εγώ, ξεσχιζώ την καρδιά μου μασκαρεμένος, ρίχνω το λιθάρι μου: θά πετύχω η θά βεζιλευθῶ, να φύγω όπου με όίξη η μοίρα μου; Κύτταξα άφρημένος το σπίτι του άληθινού δεσπότη, κατάκλειστο και σκοτεινό· παρηγοριά κι' αυτό σ' την άρρωστη ψυχή μου! ο δόλιος ο δεσπότης θά περνε τον τρίτο ύπνο του. Τέλος άποφάσινα να λ-

βαρεια και τριζουν σαν τα καρα, που κουβαλουνε πε-
τες τον κατηφορο :

Αυτοι ομιλουν πολυ για 'Αρετη και 'Αξια. Και
ενομαζουν 'Αρετη—το χαλινάρι τους !

Εινε κι 'αλλοι που μοιάζουνε με κρεμαστά ροι-
λόγια, που τ'αχουν κορδισμένα και κινουνε Τις—
'Ταχ, και θέλουν το Τις—'Ταχ τους, να τ' ενομα-
ζουν 'Αρετην.

'Αλήθεια, αυτοι με διασκεδάζουν, κι' όπου βρι-
σκω τέτοια ρολόγια τ'α κορδίζω με την ειρωνεία
μου.

Εινε κι' αλλοι περήφανοι για την φούχτα της
δικαιοσύνης των, και βλαστημούν το κάθε τι για
να τριγυρ μέσα στην άδικία τους ο κόσμος ούλος.

'Αχ, τί συχαμερά που τρέχει από το στόμα
τους η λέξη 'Αρετή. Και όταν λέν «είμαι δίκαιος
αντιλαλεί πάντα σαν να λέν είμαι έκδικητι-
κό» (*)

Με την 'Αρετή τους θέλουν να βγάλουν τα
μάτια των έχθρών τους, και ύψόνονται μόνο για
να ταπεινώσουν τους άλλους.

Εινε και πάλιν άλλοι, που μέσ' στο βάλτο κά-
θονται και λέν που μέσ' από τον καλαμιώνα—'Α-
ρετή—θα πη να κάθεται φρόνιμα στο βάλτο.

Δεν θαγκούμε κανένα, και πάμε μακριά από
κεινον που θέλει να θαγκάσει. Και σε κάθε πράγ-
μα έχουμε τή γνώμη, που μάς δίνουν οι άλλοι.

Εινε και πάλιν άλλοι, που τους χρέεται να γεν-
νούν και σκέπτονται : 'Η 'Αρετή είν' ένα είδος
γέννας.

Τα γόνατά τους πάντα προσκυνούν και τα χέ-
ρια τους εινε υμνοι της 'Αρετης, με η καρδιά τους
δεν ξέρει τίποτ' απ' αυτά.

Εινε και πάλιν άλλοι που το νομίζουν 'Αρετή,
να λέν : «'Αρετή είνε ανάγκη», γιατί κατά βέθος
μονάχα πιστεύουν πως και η άστυνομία είνε
ανάγκη.

Και κάποιος που δ,τι είνε ύψηλό στον άνθρωπον
δεν ήμπορει να δη, ενομαζει 'Αρετην βλέποντας
από κοντά τή μικροπρέπειά του, κ' ετσι ενομαζει
'Αρετη το βράκανό του μάτι.

Και μ' αυτόν τον τρόπο ούλοι σχεδόν νομίζουν,
πως παρουν μέρος στην 'Αρετή και τολγίωτερο κα-
θένας θέλει ν'άνε γνώστης του «Καλού» και του
«Κακού».

Μά ο Ζαχατούστρας δεν ήρθε γι' αυτό σε όλους

(*) 'Ο συγγραφέας παίζει με τις λέξεις : «ich bin ge-
recht» και «ich bin gerecht»

τούτους τους τρελλούς και ψευτες για να λήη : «τί
ξέρετε σεις από 'Αρετή ! Τι μπορούσατε σεις να ξέ-
ρετε από 'Αρετή !» —

Μά ήρτε να λήη, πως εσεις φίλοι μου, είσθε
κουρασμένοι από τής παληές όμιλίες, που μάθατε
από τους τρελλούς κι' από τους ψευτες :

Κουραστήκατε από τής λέξεις : «Μισθοί» «'Αν-
ταμοιβή» «Τιμορία» «'Εκδίκηση μέσ' στη Δικαιο-
σύνη». Κουραστήκατε να λέτε : πως με πράξη
είνε καλή γιατί λείπει από μέσα ο έαυτός της.»

'Αχ, φίλοι ! ο έαυτός σας πρέπει ν'άνε μέσα
στη πράξη, όταν η μάνα στο παιδί : Αυτά ν'άνε τα
λόγια σας για τήν 'Αρετή !

'Αλήθεια λόγια εκατό έχω από σας παρμένα
κι' από την 'Αρετή σας τα πιο αγαπημένα της
παιχνίδια, και τόρα μου θυμώνετε, όπως παιδιά
θυμώνουν.

Στο περιγάλι παίζανε, — μά να γοργο το
κώμα και παίρνει τα παιχνίδια τους μέσ' στο γυα-
λού τα βέθη : και τόρα κλαίν.

'Ομως το ίδιο κώμα θα τους φέρη καινούρια
παιχνίδια και λίλλες ώρηόπλουμες μπροστά τους
θα πετάξει !

'Ετσι θα παρηγορηθούν, και σαν εκείνα, πρέ-
πει και σεις φίλοι μου, ν'άχετε παρηγόρες και
λίλλες ώρηόπλουμες καινούριες !

Τάδε λέγει Ζαχατούστρας.

(ικολουθεί)

ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΑΠ' ΟΛΑΙΣ *

Τήν περασμένην εβδομάδα η «Νέα Σκηνή» μάς έδωσε
και άλλο νέο έργο. Τήν κωμωδία των Γάλλων συγγρα-
φών Billhand και Hennequin : «'Η τελευταία απ'όλαις».

'Ο Paul-Charl-Bilhand εγεννήθη τήν 31 Δεκεμβρίου
1854 εν Allichamps. Τα πρώτά του έργα είνε κάτι μο-
νόλογοι : 'Ο έλαφρός. — 'Επικήδειος λόγος στη πεθερά
μου. — 'Ο πρώτος έρωτας κλπ.

Στά 1881 δημοσίεψε συλλογή τείχων : 'Ανθρωποι
που γελούν. Τον αυτό χρόνο έπαίχθηκε στο «Gymnase»
των Παρισίων η μονόπρακτη κωμωδία του «Το πρώτο
μάλλωμα». Στήν 21 του Μάη 1882 έπαίχθηκε στο «Α-
θήναιον» των Παρισίων μια άλλη μονόπρακτη κωμωδία
που έγραψε μαζί με τον Erhardt «'Η έλπίδες». Με τον
Hennequin και τον Barré έχει γράψει και ένα δράμα
τρίπρακτο «Ο Παράδεισος» και πολλές άλλες κωμωδίες
για σαλόνι.

'Εχει γράψει και τήν «Κεράτσα» όπερέττα σε μια
πράξη.—«Τόν γάμο από κοντά». — «Τήν Τοτό» και τήν
«Μαντάμ Ρόζ» όπερέττες. 'Ο Billhand είνε και μέλος

της Διευθύνσεως των Καλών Τεχνών,

'Ο Charles-Maurice-Hennequin εγεννήθη εν Liege
του Βελγίου (10 Δερίου 1863).

'Επαίχθηκε στην αρχή μερικά έργα του με το ψευ-
δώνυμο «Maurice-Delrum» και με το έληθινό του όνομα
επαίχθηκε τα άλλα πολλά, γνωστότερα των όποιων είνε
η κωμωδία «'Ησλή 'Αρετή» σε τρεις πράξεις γραμμένη
με τήν συνεργασία του Έννεκέν 'Επαίχθηκε 27 Γενναρίου
1886 στο Θέατρο Παλαι-Ρουαγιάλ. — 'Ο φύλακας της
γυναίκας μου, κωμωδία σε 3 πράξεις, έπαίχθηκε τήν 20
'Απριλιου 1888 στο Θέατρο των Βρυξελλών Vaudeville.

Μαζή με τον Valabrégue, τον γνωστό Γάλλο συγγραφέα
της κωμωδίας που παίζεται από τήν «Νέα Σκηνή» «Το
Βουλευτικό», έχει γράψει και μια κωμωδία σε τίτλος
με τον τίτλο : «Το βραβείο του Montyon», (ο Montyon
έχει ιδρύσει ποιητικούς και φιλανθρωπικούς διαγωνι-
σμούς), που έπαίχθηκε με επιτυχία στο Παλαι-Ρουα-
γιάλ (1890)

Στά 1895 έδωσε δύο έργα. 1) «Τόν Παράδεισο» που
είδαμε παρὰ πίνου, και 2) «Τόν άναπληρωτή».

Είνε δέ ο Hennequin και Officier της 'Ακαδημίας.

Τα έργα του χαρακτηρίζονται για τήν λεπτότητα
του ύφους και τήν δύναμη της παρτιτίτσας : «'Η τελευ-
ταία απ'όλαις» είνε νεώτερο έργο που έπαίχθηκε με
πολύ επιτυχία και έτσι αποτελεί τήν καλλιτέρα έκλογη
του κ. Χριστομένου της εφετειλής ετούτης των μεταφρά-
σεων που μάς σερβίρει κάθε τόσο η «Νέα Σκηνή».

Βάλλεν-Στάϊν

Ε Ε Ν Ο Ψ Ω Μ Ι

Κι' ο Παπαγεωργίου καλά, πολύ καλά, έ-
παιξε. 'Ηκείνη όμως που διακρίθηκε στο φουρφου-
ρένιο αυτό δραματάκι του Τουργκένιεφ—το ασβε-
στατα και άηδέστατα μεταφρασμένο — είνε η δ.
Κίμαρμένη Ξανθάκη.

'Ω, τήν ευμορφη, τή χαριτωμένη κοπέλλα
Πόσο καλά και πόσο ευσυνειδήτητα μάς έδειξε όλο-
ζώντανη τήν ήρωίδα του μαζου Τουργκένιεφ! Είχε
στιγμές—στην Ι' πράξη ιδίως, όταν μαθαίνε από
το στόμα του άληθινού πατέρα της το άμάρτημα
της μάνας της—που ήταν έξοχη. Είχε μεγάλες!
υπερήχως καλλιτεχνικές στιγμές, η δ. Ξανθάκη.

Τις στιγμές αυτές τήν εθανμάζαμε άληθινά,
άλλά κι' άγανακτήσαμε κατά της κτηνώδους ρε-
κλάμας η οποία αν άφηνε από τήν αρχή το κο-
ρίτσι αυτό να κοιτάξει τήν δουλειά του και να τρα-
βήξει άνενόχλητα τόν δρόμο του, θα μάς έκανε να
χειροκροτήσουμε και σήμερα' ακόμη μιάν άληθινή
καλλιτέχνητα.

'Ο Θεωτής

σω τα μάγια :

—'Αγαπητή μου κόρη—της είπα σ,γανά. ήλ-
λάζοντας τή φωνή μου σ' το λεπτότερο—μήν παρε-
ξηγήσης τή σιωπή μου, σμίγεται η καρδιά μου με
τή δική σου, μεθυμένη. θεό-τρελλα, η ψυχή μου
δμως κατεβαίνει σ' του 'Αδη τα καταχθόνια, βα-
ρειά φαρμακωμένη από τήν άμαρτία, παραδομένη
σ' του πειρασμού τήν άγκαλιά...
— Για να σου πω, δεσπότη μου! άποκρίθηκε
πειραγμένη η γυναίκα μου, που εύκολα άναθε' δεν
περίμενα τήν τελευταία τή στιγμή να θυμηθής
τόν πειρασμό και τήν άμαρτία... 'Αν συλλογιέσαι
η άγιότη σου το δεσποτικό, έχω κι' εγώ να συλ-
λογιθώ άνδρα, που μ' έλατρευε, και παιδιά που
ώς τόρα μπορούσαν να κοιμηθούν ήσυχα, γιατί
η μάνα τους είχε σ' το κεφάλι τα μυαλά της.
'Ολα αυτά τα έθυσιασα μπροστά σ' τήν άγάπη μου
για σένα και σου άνοιξα τήν πόρτα νύχτα. ήληθινά
κακιά γυναίκα, και μ' άνοιχτή καρδιά σε προσδέ-
χθηκα, για ν' άκούσω ξίχρα που μετάνιωσες και
τρέμεις για τήν άμαρτία; Δεν με συγχωρῶς !

Είπε και σηκώθηκε άγριωπά, έτοιμη, λές, να
μου δώσω τα παπούτσια μου σ' το χέρι. 'Από μέσα
μου άλλη επανάστασις άγρίου και θέριανε : κοψί-
ματτα γουργουρητά, άνακάτωσι μεγάλη φείδια,

θαρρείς, μ' εζώνανε, φείδια φωλιάσαν σ' τήν κοι-
λιά μου και λυσσατεμένα πάλευαν. Δεν είχα καιρό
να χάνω!

—'Αγάπη μου! είπα τή φροά αυτή, προσπα-
θώντας να κλακώσω τή φωνή μου σαν έρωτάκις
—άγάπη μου, λησμόνησε τα λόγια μου τα ξεχα-
σμένα, συγχώρεσε τήν ανθρωπινή άδυναμία μου
άνθρωπος είμαι και δ'ιττασα, για μια στιγμή, και
λυποφύχισα σαστισμένος. 'Ελα κοντά μου, δρόσισε
τα χείλη μου με τή ροσιά σου, χύσε σ' τήν καρδιά
μου λίγο βάλσαμο!

Στάθηκε να τήν τραβήξω σ' τόν καναπέ σιμά
μου, άλίγυστη λιγάκι από το γινάτι. Τα μάτια της
ήσαν ακόμα δακρυσμένα και σ' τα κοραλλένια χεί-
λια της ξάνοιγε, με το ζόρι, ένα χλωμό, ξεψυχι-
σμένο, χαμόγελο, Τήν έσυρα σ' το στήθος μου' η
φτωχή καρδούλα της χτυπούσε άλύπητα, δεν ξέρω
μά το θεό, αν ήταν από θυμό η έρωτα.

—'Αγγελέ μου—επανάλαβα—δεν είνε το λοι-
πόν όνειρο; Το ζχαρένιο το κορμάκι σου εδέχθηκε
να μυρωτή το δικό μου το άχαρο, το φλωμισμένο
από το λιθάκι και τα νεκροέρις; σ' τ' 'Αλήθεια,
τάχα, είσαι τὸ ε' παράδεισός μου;
'Ο καινούριος αυτός δεσπότης της καλάρεσε, φαί-
νεται. Το ζχαρένιο κορμάκι έγυρε με χάρη σ' τήν

άγκαλιά μου, σαν τόν άνθον όπου λιγῶ άμα φυσῶ τ'
άγέρι' τα μάτια της άστράφτανε, σ' τα χείλη γλυ-
κοχάραζε αύγούλα τ' 'Απριλιού... 'Ενα φιλή, δύο
τέσσερα, σαν άηδονάκια κελαιδίσανε! Ψηλά το
φεγγάρι κρύφθηκε σ' τα σύννεφα από τή ζή-
λεια...

—'Αχ ναι ! έξω κάθε κρίσις, κάθε στεναγμός !
φώναξα ένθουσιασμένος; τάχα. Δόξα και πλούτη και
τιμαίς κι' έλπίδες παραδείσου μπρός σ' τή γλυκειά
σου άγκαλιά είνε καπνός και φεύγον' δός μου άγά-
πη φλογερή, άγάπη μαγευμένη, άγάπη μεθυ-
σμένη με του φιλιού τήν ευωδιά... 'Αχ ! ώχ...
δυστυχία μου ! ώχ ώχ!... σβύνω... χάνομαι!

—Τί έπαθες, δεσπότη μου; με τρομάζεις εύλο-
γημένη, μ' άνησυχεις... τί έπαθες; πονεεις;

Το κακό είχε φθάσει σ' τόν κόμπο του. Μιλούσα
γι' άγάπες και κρῶς ιδρωτα; μ' έλουζε από τους
πόνους' εδινά φιλιζ, και χτυπούσαν τα μελίγγια
μου σαν το ρωλόι και θόλωναν τα μάτια μου ! Τήν
άφησα ξάφνου και σφίγγοντας με τα χέρια
τήν κοιλιά μου, κεί, σ' τόν καναπέ κουλουριά-
σθηκα.

—Δεν μιλείς, δεσπότη, τί έπαθες;
—Πεθαίνω, χάνομαι! γιατρό, για το θεό!

—Καλέ τί λέε, φωνάζει με τρομάρα, τρελλάθηκες;

—“Ημάρτον, ύψιστε! άαχ μανούλα μου!

—“Η κοιλιά σου πονεί; άμέσως! νά σου κάνω ένα ζεστό, νά σου δώσω λίγο αθέρα σ' τή ζάχαρι...

—Μή μ' έγρίζεις, κόρη τής Εύας, μάγισσα τριτακτάρατε ένσχυρωμένα! Νά ή τιμωρία μου, ή τιμωρία του Άδείου, που τούπεταν τ' άντερα! πάρε...

Άπό τον κυναπέ κατακυλώ σ' τό πάτομα και στριφογυρίζω και δέννομαι σ' τά πόδια της. Άπό τό στόμα μου τό φλογισμένο δέν βγαίνουν τιά άγκυρες μαγευμένα λογικ, φιλήματα δέν κελαϊδούν! Γέμισε ό τόπος από κίτρινα νερά ζυνόπιρα, άφρους λυσσασμένου σκύλου... Τήν εύωδιά τής λείμονιας διώξαν άλλες μυρουδιές πραζένας:

—Πεθαίνω... χάνομαι! Για τό θεό! τό διάκο... φωνάζετε τό δικό! νάρθη ό γιατρός μου...

—Κακα, ψυχή σου, αλήθεια κι άπ' αλήθεια, του δόλου Φαρισαία! Μπρέ μέσα σ' τό σπίτι μου θά σου φωνάζω γιατρό νά σε γιάνη; τρελλάθηκες;

—Δέν μπορώ νά κάνω βήμα... γέννα... τής κολάσεως... τό γιατρό! χάνω...μαι!

—Μπρέ τί σκουζεις έτσι, πανάθεμά σε! Δέν με συλλογίζεσαι καθόλου; ό συμφορά μου! ό συμφορά μου! τής άθλιας, τής καταραμένης! τί νά κάνω παναγιά μου τί νά κάνω; θά τρελλαθώ!

Έτσιγε δώθε κείθε σάν τρελλή χτυπούσε τό κεφάλι της, δάγκανε τά χείλια, τραβούσε τά μαλλιά της. Για μία στιγμή είπα πώς άληθινά θά πέσει σ' τήν άπελπισία άπ' τό παραθύρι. Ήταν αξιολύπητα!

—Έλα, τής είπα με μισοσβυσμένη φωνή, έλα βόηθα με νά φύγω άπ' τό σπίτι σου τό καταραμένο, τήν γένναν τής κολάσεως!

—Να φύγεις, δεσπότη, νά φύγεις γλήγορα! μή με πάρει σ' τό λαρό σου, έμένα και τά παιδιά μου. Και γούλας νά τανα θά μπορούσες νά πές σ' το σπίτι σου δύο βήματα είναι. Πήσε με καλά και μή φωνάζεις, για τό θεό, μή φωνάζεις! Ή δούλες κοιμούνται δίπλα μας...

Μού χρειάζοταν άληθινά βοήθεια, γιατί άνεμοβούζιζαν σάν τήν σβούρα τά μυλλά μου και τρίκλιζαν, σάν τόν μεθυσμένο, τά πόδια μου. Γύρεψα νά γείνω δεσπότης, μά θαρρώ πώς έγεινα σωστός πατοίχτης! Τέλος, κουτσά σταχιά κατεβήκαμε τή σκάλα χωρίς ναύαγιο. Σάν άνοιξα τήν όξώπορτα ένα δυνατό σπρώξιμο μ' επέταξε όξω μια ώρα άργήτερα. Θαρρώ, μά τήν πίστι μου, πώς ήτανε κλωτσιά σ' τά μαλακά μου!

Τό βολόι τής άγοράς χτυπούσε μισή άπό τά μετάνοχα. Ψυχή δέν φρινότανε σ' τό δρόμο. Μόλις αποκαρβύθηκα λιγάκι έκανα ένα κουβιά με τά ψεύτικα μαλλιά και γένεια, που θαρρούσα πώς υ' επνίγανε, και στάθηκα νά πάρω τήν άνάσα μου. Τό δρ'περό άγέρι ξελάφρωσε λίγο τό αναμμένο κεφάλι μου από τήν ζάλη και σκόρπισε τόν καπνό από τά μάτια μου. Μπρέ: σ' τή χαρά πώς ή δουλειά μου πέτυχε, χαλάδι πήγαινε τό καρδιοχτύπι μου κι όι πουλητοί όι πόνοι, άκόμα σέ κάθε κούνημα με παραλούσανε. Ήπιχ λίγο βούμι με λαύδανο, πούχα μαζί μου, σ' ένα υποκαλάκι, και πήρα κουράγιο νά προχωρήσω. Πάρα κάτω βρήκα τ' άμάξι μου και γόηθηκα μέσα, λέγοντας σ' τόν άμαξά, πούχε πάρει ένα ύπναράκι, νά τραβήξη όσω μπορεί γλήγορότερα. Κατά τας δύο τό πρωί έδωσε ό θεός νά γυρίσω σ' τό ξενοδοχείό μου, άποκαμωμένο, άπό τούς πόνους και τήν τραχή, που τόσαι ώρες τραβήξα.

Πέρασαν δύο τρεις μέρες: ώς νάρθη στά σύγκαλά μου. Τό δραστήριο αυτό καθάριο, που έτσι άτυλόγιστα μου δώσανε, είναι φαρμάκι, καθώς έμαθα, σέ δυνατωτερη δόσι και σκοτώνει σάν χολέρα. Μόλις άνάρρωσα, νύθηκα τά συνειθισμένα μου βούχα και μια και δύο για τήν Άθήνα, τάχατες γυρίζοντας άπ' τό ταξείδι μου. Τά καινούρια βούχα τής κωμωδίας μου, με τό μακρό μανδύα, τά πούλησα σ' ένα μεταπράτη, μήν τύχη και δώσουνε ύποψίαις. Γύρισα σ' τό σπίτι μου με μεγάλη περιέργεια, τί τάχα ν' άπόγεινε με του ψεύτικου δεσπότη τήν έργολαβία.

“Η αλήθεια είναι πώς ή στερνή κλωτσιά τής γυναίκας μου έδινε πολλές έλπίδες!

Βρήκα τό σπῆτι άνω κάτω. Ή δούλες με τό καλώς ώριπες μούδωκαν τό χαμπέρι πώς ή γυναίκα μου ήταν άρρωστη τόσαις μέραις και όι γιατροί διαγνώσανε ύστερική κατάσταση. Είχε φοβερό πονοκέφαλο, δέν έτρωγε τίποτα, σπαρταλούσε, σάν τό ψάρι, και ζεφώνανε που και που, παραμιλούσε, έχοντας νά κινή πάντα σ' τά παραμιλητά της: με πνευματικούς και δεσποτάδες. Μήν έρωτῆτε πόσο συγκινήθηκα τήν ώρα που τήν πωσειδα, άγνωρίστη, κατάχλωμη, άποσκελεθρωμένη, σάν νά πέρασε χρόνως βίσκνα. Θά γμονυον παληάνθρωπος άν τής βαστούσα μισος και δέν τής έδινε όλόθερμα τήν άγάπη μου. Τά δάκρυα που έγυσε σ' τή σκέφι τής άμικτίας της ζεπλύνανε για πάντα τή λέρα που ζύγωσε νά μολύνη τήν ψυχή της.

Σάν άνάρρωσε ή γυναίκα μου, έτσι, για μεγαλειότερη ξεσφάλισι, τής έπαιξα ένα ύστερο παιγνίδι για νά ιδώ πώς βλέπανε τότε τά μάτια της τό δεσπότη—Ξέρεις, γυναίκα, τής λέω, κλών είναι, τώρα που άνάρρωσες νά κάνωμε σ' τό σπίτι έναν άγιασμό! παρακάλεσα τό δεσπότη τό γείτονα και τόν περιμένο! μου μήνησε πώς τώρα θάλθη—Αυτό τό Φαρισαίος φωνάζει μ' όρμη, άγριεμένη. Καλέ άνδρα μου τρελλάθηκες; δέν θέλω άγιασμούς με δεσποτάδες! Θά κάνω μια λειτουργία σ' τήν Άγία Έλεούσα—“Α μά δέν μπορώ τώρα νά ντροπισθώ! Σου είπα πώς του μήνησα και τόν περιμένο—Κακα έκαμες νά μή μ' έρωτήσης, φωνάζει κατακόκκινη άπό τό θυμό της: όι δεσποτάδες δέν πάνε σέ άγιασμούς, δέν είναι δυνατό νάρθη!—Περιττος είναι, βρέ γυναίκα, ό καυγάς, νά τος ό δεσπότης, έρχεται!

Άληθινά κείνη κι όλας τήν ώρα έρχότανε ό δεσπότης, κουνιστός και λυγιστός και όποις πάντα χαμογελασμένος, σ' τήν άθωότη του. Τόν έδέχθηκα με τήν τιμή, που τούπρεπε, τέτοιου άγίου άνθρώπου, και τόν έφερα σ' τήν κρεβάτακάμαρα, όπου τρώπασε ή γυναίκα μου πειρατωμένη—Έδώ θά γινη ό άγιασμός, άγιο δεσποτα, του είπα: τώρα θά πάρεσω τά χρειάζομενα. Πήγα όξω και κλείνοντας τήν πόρτα στάθηκα κι έβλεπα κρυφά άπ' τήν κλειδαρότρυπα. Ο καφερός ό δεσπότης δέν πρόφθασε νά ξανασηνή! Μόλις κάησε, θέλησε νά τήν ρωτήσει για τήν υγεία της, έτσι, για νά βρεθῆ σέ κουβέντα, μά εκείνη, μωρέ μάτια μου, δέν του χάρισε κάστανα!

—Φτού νά χαθῆς! Ύποκριτή, παληόπαππα, μαχαρισμένο! Αν είσαι άνθρωπος δέν θά τολμούσες νά με κυττάξης...

—“Η καυμένη ύποφέρει: ό θεός γενού ύλεως! ψιθυρίζει με λύπην ό δεσπότης σταυροκοπούμενος.

—Μπρέ άκόμη στέκεις μπροστά μου; θά γυθῶ σάν λάμπα νά σου βγάλω τά μάτια, Ίσκαριώτη! Τού φωνάζει σάν τρελλή και σηκώνεται.

Ο δεσπότης δέν περιμένε τίποτες άλλο. “Αρπαξε τή συνοφι και όπου φύγη φύγη. Παιδί μου, μου λέει σάν με βρήκε έξω, ό θεός έδωσε τή φώτισι σ' τούς γιατρούς, για νά σωζουν τούς άνθρώπους. Θεός είναι ό άγιασμός: αλλά... πρέπει νά φωνάζεις ένα νευρολόγο!

Άπό τότε ή ψυχή μου ήσίχασε. Έχρησα τόσα χρόνια με τή γυναίκα μου και όλοι μας δείχνουν με τό δάχτυλο για τήν άγάπη μας, τήν όμόνοια τήν πιστοσύνη. Θά με ρωτήσετε τώρα: κούτη τήν ιστορία τήν έμαθε ποτέ ή γυναίκα σου;

“Θεός φυλάξη! Αν τήν έμάθαινε, μπορούσε νά με γελάση με κανένα αναγνώστη, άρ' ού με τό δεσπότη τήν έπαθε! “Η γυναίκας είναι σάν τής μαϊμούδες: έκδικητικαίς.

JUDAS ERRANT

ΣΤΟ ΦΥΛΛΟ

ΤΗΣ ΑΛΛΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

- ΙΔΕΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΑ. “Άρθρο του κ. ΨΥΧΑΡΗ
- Τραγουδι του κ. Έφταλιώτη
- “Τό στεφάνωμα του Χάρου», διήγημα τής δεσπ. Ειρήνης Μεγαπάνου.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

— κ. Περιέργον. Τ' άποκαλυπτήρια του Προκλή Έλιοπούλου στο προηγούμενο φύλλο δέν τά έγραψε ό κ. Μαλακιάς, όπως υποθέτατε, επειδή έτυχε άπό κάτω άπ' αυτό νά μη ή είδοποιήσι των βιβλιοπωλείων όπου πωλούνται όι “Ωρες» του κ. Μαλακιάτη. Και τό άρθρον αυτό και όσα άλλα άόρα δημοσιεύονται άνωπόγραφα, προέρχονται από τήν διεύθυνσιν του “Νουμά» και μόνον αυτήν εύθύνουν.

— κ. Ν. Γ. Δ. Κ. Οι σκέψεις σας θά δημοσιευθουν στο άλλο φύλλο. — δ. Βίρ. Μ. Όσα γράμμα: Μά γιατί;

— κ. Ι. Σταμν. Έννηθήτω και πάλι: τό θέλημά σου! Νά δώμε όμως πότα θάνατμοσούν αυτοί όι κομῆτες!...

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

— Έβγήκε του Παλαμῆ μια σ' άρχοντικῆ και όμορφοπολιτισμένη έκδοσι ή καιαρωμένη του «Τρισεύγεννη». Πανηγύρι για όσους ξέρον και θέλουν νά διαβάσουν. Για τούς ρουτινιέρους, άφορητῆ για κρίσεις και για σαχλαρολογήματα. “Η «Τρισεύγεννη» δέν επιύχθηκε στο σέατρο, και καλά έκανε νά μη παιχθῆ. Άνεβήκανε τούτ' άλλα παιλιόπραγμῆ στην σκηνή και τή λερώνανε, που τά συνίδια της έπρεπ' νά σφουγγαρισθουν και νάπολιμνισθουν για νά δεχτούνε και τήν «Τρισεύγεννη». Τώρα έτσι, μέσα σέ βιβλίο άπόμεινε χτύμα μας—χτύμα των άλίγων των σημερινών—και χτύμα των άήρτων των πολλών, που θάρχισαν νά ναιώθων άπό εύσυνειδητι εργασία και θάρχισαν νά ξεχωρίζουν τήν Τέχνη τήν άληθινή από τήν Ρουτινῆ. —“Η «Τρισεύγεννη» χαρισισμοῦ χροιάζεται κι όχι κρίσι. Κάθε κρίσι και κίθς άκρισία, άφήνεται στην Ρουτινῆ που άσεβέστατα άπλωσε τά χείρια άπάνου της κι άρχισε νά τήν λερώνη με τίς κρίσεις της.

— “Εκφρασις κώδικος τής Μητροπόλεως Μονεμβασίης και Καλακίτης: υπό Νίκ. Α. Βέηρ. Είναι μονογραφία ιστορική, γραμμένη με άριστήν έπιμέλεια. Έκπροσοδημοσιεύθηκε στο Δελτίο τής Ιστορικής και Έθνολογικής Έταιρίας τής Έλλάδος.

ΚΕΡΔΟΣ 312, 140 ΔΡΑΧΜΩΝ

Ναι! 312,140 δραχμάς έδωκε μέχρι τούδε τό γραφείον του τραπεζομεσίτου κ. Ίω. Φωτίου εις τούς πελάτας του. “Ητοι εκ των άγοραστών λαχειοφόρων όμολογίων εκ του γραφείου του έγρυσι κερδίσει διάφορα ποσά, άνερχόμενα εις τόν στρογγυλόν αριθμόν 312,140 δραχ.

Ο κ. Ίω. Φωτίου θέλει ν' αναθεβάση τό ποσόν τούτο εις 1,000,000 δραχ. Έπιθυμών δέ ένα συμμετάσχωσι τούτων πάσαι αί τάξεις τής κοινωνίας, ύποβιβάζει τήν προκαταβολήν δι' εκάστην λαχειοφόρον τής Έθνικῆς Τραπεζῆς εις δραχ. 8 και θέλοντας ν' άγοράσωσι τοιαύτην νά προσέλθωσιν εις τό τυχηρόν γραφείον του, όπου πάντως θά κληρωθῆ μετ' άμοιβῆς όμολογία τις και τί χαρά νά είναι ή πρώτη με τας 70,000 χρυσῆς δραχ. τήν 18 Σεπτεμβρίου έ. έ. ότε γενήσεται ή κλήρωσις.